

Sbírka pohřebních kázání

(uspořadal Bohuslav Vik)

OBSAH

1. Kazuální kázání (Jiřina Kubíková)
2. Formulář pohřebního kázání
 - Předčítané oddíly Písma svatého
3. Pohřební modlitby
4. Pohřební lekcionář
5. Pohřební shromáždění
(I. v kostele a na hřbitově)
Chvála Bohu za dar života /Ef 5,19-20/ MZ
(II. v obřadní síni)
Život v ohrožení /1Sa 20,3/ BV
6. Pohřební kázání:
 1. Zdroj života /Ž 92,14-16/ BV
 2. Přítomná věčnost / J 5,24/ BV
 3. Život pro druhé /J 12,24/ BV
 4. Boží blízkost /Sk 17,27b/ BV
 5. Cena člověka /1K 1,28-29/ BV
 6. Chvála ženy statečné /Př 31,10/ LS
 7. Brána k věčnosti /J 11,25-26/ LS
 8. Naše opora /L 23,46/ JV
 9. Navzdory pomíjivosti /Ř 7,12; 8,19.20a.21.23b/ JV
 10. Vždycky jsme spolu /2K 7,3/ JV
 11. Příklad čisté lásky /Př 31,10-13.28-31/ JH
 12. Naleznete odpočnutí /Mt 21,28-30/ JH
 13. Obklopeni Božím milosrdenstvím /Ž 103,1-5.15-18/ JH
 14. U Boha máme domov /Ž 90,1b-17/ JH
 15. Bůh na nás stále pamatuje /Ž 8,2-5.10; Ř 8,38-39/ JJ
 16. Máme důvod k vděčnosti /Ž 103,1-5.15-18/ JJ
 17. Pravý život v soužení /Ž 71,19-21/ JJ
 18. Jsmo obdarováni vírou /J 6,68-69; Jb 19,25/ JK
 19. Nežijeme sami sobě /Ř 6,8-11; 14,7-8/ JK
 20. Naše světlo a naše spása /Ž 27,1/ JK
 21. Skláníme se před Boží vůlí /Mt 6,10b/ JK

22. [Život jako oběť](#) /Ř 12,1/ JK
23. [Pravá hodnota života](#) /Ž 90,1.12/ JK
24. [Boží smilování](#) /Ž 31,10ac.11b/ JaVo
25. [Poklad od Boha](#) /Mt 13,44; 2K 4,7/ JaVo
26. [Příslib pro čisté srdce](#) /Mt 5,8; Ž 51,12.13b/ JK
27. [Tajemství života a smrti](#) /Jb 38,17/ JK
28. [Potěšení v životě i smrti](#) /Ř 6,8.11/ JK
-

1. KAZUÁLNÍ KÁZÁNÍ

V užším slova smyslu je za kázání kazuální považováno zejména kázání... pohřební... Kázání nemá být nikdy vynecháno! Kazatel se při tom má vyvarovat dvou extrémů:

1/ Nesmí postavit do středu své zvěsti člověka... Ale do dané situace /která se týká tajemství... smrti/ má zvěstovat vzkaz Boží.

2/ Kazatel nesmí člověka odsunout úplně stranou. Nelze zasypat lidi teologickými výpověďmi,... aniž bychom projevili porozumění pro jejich lidský zážitek... žalu.

I tato kázání musí být postavena na biblickém textu.... I tady sestavujeme myšlenky do úvodu, stati a závěru, aby náš projev vyzněl dynamicky. Ale náš výklad musí být vždycky krátký, věcný a úderný, aby mířil přímo do srdce člověka.

.. Přepokládáme, že na shromáždění bude větší počet účastníků než obvykle. Jejich srdce bude otevřenější a přístupnější než jindy... Potom oslovujeme nejenom věřící, ale také polověřící a nevěřící. Proto bychom měli své kázání mimořádně pečlivě připravit. Máme totiž před sebou velkou misijní příležitost! (*Jiřina Kubíková, Každé evangelium, Blahoslav 1992, s. 168-169, u. BV*)

„Cizí slovo v kázání je jako vlas v polévce.

Cizí slovo v modlitbě je jako trn v oku.“ *Miloslav Hájek*

[zpět na obsah](#)

2. FORMULÁŘ POHŘEBNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ

I.

(V kostele)

Kazatel vždy shromáždění upozorní, kdy má povstat

Vstupní slova

píseň

Modlitba /chvalořečení, vyznání, prosba za slyšení Slova/

Čtení Písma svatého

píseň

Kázání

Modlitba /díky za Slovo a za život zemřelého/

Modlitba Páně

píseň

Apoštolské vyznání víry

Vyzdvižení /biblický verš, rozloučení a stručný životopis/
a vynášení rakve

(Na hřbitově)

Životopis zesnulého (řečník)

Čtení Písma svatého

Modlitba /vyznání naděje na věčný život/

Pochování a *píseň*

Poděkování účastníkům

Poslání a požehnání

píseň

II.

(V obřadní síni)

Pokud má shromáždění povstat, kazatel je k tomu vyzve

hudba

Životopis zesnulého (řečník)

hudba

Čtení Písma svatého

Kázání

Modlitba + modlitba Páně

Vyznání víry

Rozloučení

Poděkování účastníkům

Požehnání

hudba

[zpět na obsah](#)

Předčítané oddíly Písma svatého

Žalmy: 16,5-11; 27, 1-3.10.13-14; 39; 42; 46, 62,2-3.6-13; 86, 103,15-18;
116,1-9

Evangelijní: J 5,24-30; 6,35.37-40; 10,11-15; 14,1-6;

Epištolní: Ř 8,31-38; 1K 15,12-20; 1K 15,20-28; 1K 15,50-54;

2K 4,14-18; 2K 5,1-8; 1Te 4,13-8; 1Pe 1,3-9;

Zj 1,8.17-18; Zj 7,9-17; 21,1-4

Jestliže je text kázání z Nového zákona, má být biblické čtení ze Starého zákona a opačně. Podobně to platí o čtení Písma svatého na hřbitově.

Biblické texty ke kázání lze vyhledávat mj. v Heslech Jednoty bratrské, k předčítání lze použít mj. velikonočních perikop.

[zpět na obsah](#)

3. POHŘEBNÍ MODLITBY

Před kázáním

1/ Všemohoucí Bože, sami nejsme nic, a proto tě prosíme o tu milost, abychom si byli vědomi svých mezí a přestali se spoléhat sami na sebe a na svět, který nás obklopuje. Uč nás v pokoře hledat útočiště u tebe a do tvých rukou s důvěrou vkládat svůj přítomný život i věčnou spásu. Po celý život ti chceme náležet a vzdávat ti čest. Dej, abychom se k tobě neustále obraceli s pokornými modlitbami a přijímali tvou pomoc. Dávej nám jistotu, že jsi stále při každém, kdo tě opravdově a ze srdce vzývá. A nakonec nám dej účast na plném spasení, které jsi připravil ve svém království skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Amen / J. Calvin, u./

2/ Náš nebeský Otče, náš Bože, Otče Pána Ježíše Krista, Bože všeho potěšení, děkujeme ti, žes nám dal poznat svého Syna. V něho věříme, jeho vyznáváme, jeho milujeme a vzdáváme mu chválu.

Tobě, náš Pane Ježíši, svěřujeme svou duši. Nebeský Otče, ačkoli musíme své tělo opustit a odejít ze světa, přece u tebe věčně zůstaneme a nikdo nás nevytrhne z tvých rukou. Do tvých rukou klademe svého ducha, neboť jsi nás vykoupil, Hospodine, Bože věrný. /M. Luther, u./

3/ Všemohoucí Bože, vidíme, jak jedni po druhých odcházíme podle toho, jak jsi o nás rozhodl. Pomoz nám, abychom nepochybovali o tvém milosrdenství a tom, že všechno působíš pro naše dobro a věčnou spásu. Chceme oddaně říkat, že tys dal a že tys odňal a že tvé jméno má být požehnáno. Nejsme bez naděje ani nad rakví svého zemřelého, vždyť jako Kristus vstal z mrtvých, tak budeme i my jeho mocí vzkříšení. Ti, kdo v tebe věří, nezahynou, ale odcházejí do tvých příbytků. Pane Ježíši, tys plakal u hrobu svého přítele. Naplň nám své zaslíbení, že svůj lid neopouštíš, ale že k nám přijdeš. Dej, ať věříme tvému slovu, že jsi vzkříšení a život. Amen /F. Kozák, u./

4/ Nebeský Otče, smrt našich blízkých v nás vyvolává zmatek a nejistotu, ale my se i v této chvíli obracíme k tobě. Věříme, že ty vládneš nade vším a že všechno řídíš podle své rady a vůle. Ve všem cítíme tvou mocnou ruku a za ní tvé otcovské srdce. Když na nás doléhá tíha zkoušky, když ztrácíme toho, koho jsme si vážili, a když neštěstí sráží náš rozmach, učíme se tiše říkat: Staň se tvá vůle. Zpětně hledíme na proměny svého života a poznáváme, že ve všem je tvá moudrost a prozíravost. Přesvědčujeme se, že milujícím tebe všechny věci napomáhají k dobrému. Nauč nás důvěře, abychom se vždycky uchylovali k tobě a pokorně říkali: Ne jak my chceme, ale jak chceš ty. Amen /F. Žilka, u./

5/ Pane Bože, víme, že nás miluješ. Ať žijeme nebo umíráme, jsme v tvých rukou. Věříme, že svou láskou obklopuješ všechno, co na nás přichází. Pomoz

nám, abychom tvou vůli přijímali a abychom jí rozuměli. Pomoz nám, abychom byli každodenně připraveni na tvé zavolání. Ukryvej nás ve své lásce, i když umíráme. Doufáme v tebe, protože ty všechno obrátíš v dobré. Pane, ať se děje tvá vůle. Amen

/EG 943/

6/ Pane Ježíši, voláme k tobě, když na nás dolehla těžká zkouška, velká úzkost a bolest, kterou sami neuneseme. Do tvých rukou odevzdáváme i tíhu svých vin a spoléháme se na tvé odpuštění. Zůstaň s námi, náš Spasiteli. Smiluj se nad námi, ukaž svou moc v naší bezmoci a prováděj nás tímto temným údolím do svého nebeského království. Amen /EG 944u/

7/ Milosrdný Bože, náš Otče, tys ukončil dlouhé trápení naší sestry a vysvobodils ji z jejího soužení. Věříme, žes jí dal věčný pokoj. Tys ji tříbil a upevňoval v trpělivosti a vysvobodils ji nakonec, jak tě prosila. Její život i smrt nám připomínají, že do tvého království musíme vejít skrze mnohá soužení. Dej nám, abychom se uměli ve víře, pokání, trpělivosti a naději připravovat na chvíli svého odchodu. Kéž vždycky vyhlížíme tvou pomoc a záchranu. A jestliže na nás chceš dopustit nějaká utrpení, nechť se stane tvá vůle. Důvěřujeme ti, že nás neopustíš a nenecháš samotné. Bud' nám nablízku svou milostí a dopomoz nám pro Kristovy zásluhy do svého království. Tobě svěřujeme svůj život i své umírání. Ať nás čeká cokoli, ty jsi naše potěšení a záchrana.

Amen /KMS ČCE s.201 u./ 8/ Náš nebeský Otče, v tvých rukou je náš čas. Ty jediný víš, jak dlouho ještě budeme putovat tímto světem, ale prosíme tě nedopušť, abychom se minuli cíle, a dej, abychom vešli do věčného odpočinutí. Kéž můžeme odolávat všem protivníkům pravdy! Zachovej nás pro své království. Děkujeme ti, že nám už zde a nyní dáváš okusit ovoce, které roste na vinném kmeni – Ježíši Kristu. Děkujeme, že můžeme radovat z evangelia, které dáváš zvěstovat všem, kdo se namáhají a jsou obtíženi břemeny. Nedej nám zapomínat na ten vzácný poklad, který svému lidu připravuješ za branami časné smrti. Převeď i nás z této pomíjivosti do blahoslavené věčnosti. /Joz. Sypták, NP 1924, s.581 u./

9/ Svatý a milostivý Bože, náš nebeský Otče, pokorně se před tebou skláníme jako před Stvořitelem veškerenstva. I nám jsi daroval život a tvé milosrdenství nás provází ve všem našem konání. Tvá láska nás nikdy neopouští. Stále znovu však poznáváme, že jsme jen prach, který pomíjí, pára, která se rozplývá, bylina, která vadne. Uprostřed tohoto zániku jen ty jediný zůstáváš a navzdory naší pomíjivosti nás povoláváš do nového života ve svém království. Ve svém Synu Ježíši Kristu jsi zlomil moc smrti, a tak jsi i nám otevřel cestu do svých příbytků. Dnes se loučíme se svou milovanou sestrou, kterou po mnoha letech života z našeho společenství odvoláváš. Děkujeme ti za to, žes byl s ní po celý život, a věříme, žes ji ani v této chvíli neopustil, ale že ji provádíš údolím stínu smrti do své blízkosti. Dej, abychom si tváří v tvář smrti uvědomili, že i my se budeme jednou ze všeho zodpovídat. Naprav naše srdce a dej, abychom se cele přimknuli k tobě. Amen /L. Svoboda/

10/ Náš milostivý Otče v Ježíši Kristu, vždycky se cítíme zaskočeni, když do našeho života padne stín smrti. Stvořil jsi nás, abychom žili ve společenství s druhými lidmi, ale přicházejí okamžiky, kdy je toto společenství přerváno. Tu si uvědomujeme jeho velikou cenu. Odchod našich blízkých je pro nás těžká rána. Vyznáváme, že naše víra kolísá při každém trápení. Proto tě prosíme, abys nás posiloval. Utvrzuj v nás jistotu, že tvá ochrana je mocnější než síla

smrti. Upevňuj v nás naději na věčný život, na přemožení zla, ďábla i smrti, i když my zatím prohráváme. Ujišťuj nás, že přervaná pouta budou zase obnovena a že nás od tvé lásky nemůže nic a nikdo odloučit. Buď nyní přítomen mezi námi a otevři naše uši ke slyšení tvého slova. Amen /Jar. Pechar, u./

11/ Věčný Bože, náš nebeský Otče, děkujeme, že se k nám v lásce skláníš a žeš byl i s naším zemřelým bratrem. Ty jsi naším světlem a potěšením i v této chvíli zármutku. Tobě se odevzdáváme a od tebe očekáváme pomoc. Prosíme tě mluv k nám své slovo, naplňuj nás jistotou, že jsi blízko, a probouzej v našich srdcích naději. Ty jsi mocnější nežli smrt, ty jsi vzkřísil svého Syna Ježíše Krista z mrtvých a také nám přislubuješ věčný život. Ved' nás po své cestě. Amen /BV

12/ Dobrotivý, všemocný Bože, skláníme se před tebou v zármutku, který nás naplňuje. My na svět přicházíme a zase odcházíme a jenom ty zůstáváš. A přece nás miluješ, záleží ti na nás, opatruješ nás a vedeš. Nechceš, aby kdokoli z nás byl sám, ale dáváš nám oporu a pomoc v druhých lidech. Děkujeme ti za tvou péči. Prosíme buď i nyní naší útěchou, naším přítelem a naší jistotou. Dej nám slyšet své slovo a potvrzuj nám svá zaslíbení. Ukazuj nám na Ježíše Krista, na jeho kříž a na jeho vzkříšení. Nedej, abychom podléhali pocitu marnosti a beznaděje. Posiluj v nás víru, že ty jsi mocnější než smrt a že nás nic nevyrvě z tvé ruky. Uč nás na tebe spoléhat a s důvěrou kráčet po tvé cestě. Amen /BV

13/ Pane Bože, ty jsi dárce života a dal jsi život i naší sestře. Ty nás do světa staviš a ty nás také odvoláváš, protože tvá laskavá ruka nám odměřuje čas. Skláníme se před tebou a koříme se před tvou mocí. Těšíme se z toho, že jsi nám blízký a že na nás všecky pamatuješ. Prosíme tě buď s námi, když se loučíme se svou zemřelou... Mluv k nám své slovo a naplňuj nás pokojem a jistotou, že ti patříme v životě i smrti. Posiluj v nás naději na věčný život, který jsi nám připravil vzkříšením Ježíše Krista. Necht' nepropadáme malomyslnosti, ale máme na zřeteli vítězství života, lásky a spravedlnosti v tvém království. Amen /BV

(Pohřeb dítěte)

14/ Pane Ježíši Kriste, ty přijímáš děti, voláš je k sobě a žehnáš jim; nyní jsi k sobě zavolal naše milované dítě a přijímáš je do věčné radosti. Ale my jsme zarmoucení a litujeme, že odešlo tak záhy. Je pro nás těžké se ztížit a podrobit se tvé svaté vůli. Pomáhej nám svým svatým Duchem a posiluj naši víru, abychom přijímali tvůj úrdek, i když mu nerozumíme. Ve křtu svatém jsi naše dítě přijal za své a zaslíbil jsi mu věčný život. Proto věříme, že jsi mu dal věčný pokoj. Dej, abychom i my měli víru jako děti a jednou odcházeli v radosti do odpočinku svatých. Učiň to pro svou milost a pro své milosrdenství. Amen /EKG u. s. 60/

Po kázání

1/ Hospodine, náš Otče, děkujeme ti bez ustání a také v této chvíli, že máš na světě lidi, kteří naslouchají tvému slovu. Díky za to, že skrze Krista probouzíš naši víru. Stále a také nyní ti děkujeme za to, že víra přináší ovoce – lásku k bratrům a sestřím, lásku ke všem lidem a také lásku k nepřátelům. Jsme ti vděční, žeš i nás ze své milosti povolal do společenství svých věrných. Prosíme tě otevři nám svým slovem oči pro tajemství svého království. Dávej nám svým Duchem poznávat, jak vzácné je dědictví, které jsi nám přislíbil, jak jsi

věrný a jak nezměrná je tvá moc splnit, co jsi řekl. U tebe je, náš Pane, radost v plnosti a věčná sláva. Amen /W. Lüthi, Abraham 193 u./

2/ Pane Ježíši Kriste, náš Spasiteli, děkujeme ti, žes přišel mezi nás, abys oběti na kříži smyl všechna naše provinění a selhání, abys z nás učinil své následovníky a přivedl nás ke svému Otci. Děkujeme ti, že nám odpouštíš všechno, čím jsme se kdy provinili, a že nám dáváš vždycky novou naději. Jsme ti vděční za sestru, která odchází z našeho společenství. Tys ji sytil evangeliem a my jsme mu spolu s ní mohli naslouchat a sestkávat se u tvého stolu.

Vděčně myslíme na to, že spolu s námi patřila k tomuto sboru a že se snažila žít podle tvých přikázání. Děkujeme ti, žes ji ochraňoval v bouřích a vichřicích časů a žes jí dával srdce citlivé pro potřeby druhých a ochotné jim sloužit.

Jsme ti vděční za její ochotné ruce a dobrotivé srdce. Tvé milosrdenství je při nás i ve chvíli umírání. Svým vzkříšením před námi otevíráš novou budoucnost. My sice umíráme, ale ty tvoříš nový život, a tak ani na svou smrt nemusíme pohlížet s bázní a úzkostí. Prosíme tě, abys potěšoval zvláště ty, kdo zemřelé sestře stáli nablízku. Dej nám všem pochopit, že tvá moc a síla otevírá bránu do nového věku ve tvém království. Amen /LS/

3/ Prosíme tě, Pane Bože, povzbuzuj nás příkladem svých věrných, abychom i my vytrvale bojovali dobrý boj víry a neopouštěli šlépěje svého Pána a Spasitele. Dávej nám sílu, abychom své bratry a sestry následovali ve všem dobrém a jejich nedostatků se varovali. Tvoji jsme, když se rodíme i když umíráme. Tvá láska nás obklopuje ustavičně. To je naším potěšením i ve chvíli loučení. Prosíme, Pane, buď s námi. Amen /BV/

[zpět na obsah](#)

4. POHŘEBNÍ LEKCIONÁŘ

Žalmy:

1.) Žalm 16,5-11

Hospodin je podíl mně určený, je můj kalich; můj los držíš pevně, Hospodine.

Měřicí provazce mi paldy v kraji blaha, moje dědictví je velkolepé!

Dobrořečím Hospodinu, on mi radí, i v noci mě moje ledví napomíná.

Hospodina stále před oči si stavím, je mi po pravici, nic mnou neotřese.

Proto se mé srdce raduje a moje sláva jásá, v bezpečí přebývá i mé tělo, neboť v moci podsvětí mě neponecháš, nedopustíš, aby se tvůj věrný octl v jámě.

Stezku život mi dáváš poznat; vrcholem radosti je být s tebou,

ve tvé pravici je neskonale blaho.

2.) Žalm 27,1-3.10.13-14

Hospodin je světlo mé a moje spása, koho bych se bál?

Hospodin je záštita mého života, z koho bych měl strach?

Když se na mě vrhli svévolníci, aby pozřeli mé tělo,

protivníci, moji nepřátelé, sami klopýtli a padli.

Kdyby se proti mně položilo vojsko, mé srdce nepocítí bázeň,

kdyby proti mně i bitva vzplála, přece budu doufat....

I kdyby mě opustil můj otec, moje matka, Hospodin se mě vždy ujme....

Jak bych nevěřil, že budu hledět na Hospodinovu dobrotivost v zemi živých!

Naději slož v Hospodina. Buď rozhodný, buď udatného srdce, naději slož v Hospodina.

3.) Žalm 39,1-8

Řekl jsem si: Budu dbát na svoje cesty, abych se jazykem neprohřešil.

Budu držet na uzdě svá ústa, dokud budu před sebou mít svévolníka.

Byl jsem zticha, mlčel jsem jak němý, ale nic se nezlepšilo, má bolest se rozjitřila.

Srdce pálilo mě v hrudi, v zneklidněné mysli mi plál oheň.

Promluvil jsem svým jazykem takto: Hospodine, dej mi poznat, kdy přijde můj konec

a kolik dnů je mi vyměřeno, ať vím, kdy ze světa sejdu.

Hle, jen na píd' odměřils mi dnů a jako nic je před tebou můj věk.

Člověk je jen vánek pouhý, i kdyby stál pevně. Každý žitím putuje jak přelud, hluku nadělá, ten vánek pouhý, kupí majetek a neví, kdo to shrábne.

A tak jakou mám naději, Panovníku? Moje očekávání se upíná jen k tobě.

4.) Žalm 42,1-6

Jako laň dychtí po bystré vodě, tak dychtí duše má po tobě, Bože!

Po Bohu žízním, po živém Bohu. Kdy se smím ukázat před Boží tváří?

Slzy jsou chléb můj ve dne i v noci, když se mne každý den ptají: „Kde je tvůj Bůh?“ Vzpomínám na to a duši vylévám v sobě, jak jsem se v čele zástupu brával

k Božímu domu, jak zvučně plesal a vzdával chválu hlučící dav, když slavil svátek.

Proč se tak trpce rmoutíš, má duše, proč ve mně úzkostně sténáš?

Na Boha čekej, opět mu budu vzdávat chválu, jen jemu, své spáse.

5.) Žalm 46,2-8

Bůh je naše útočiště, naše síla, pomoc v soužení vždy velmi osvědčená.

Proto se bát nebudeme, byť se převrátila země a základy hor se pohnuly v srdci moří.

Ať si jejich vody hučí, ať se pění, ať se hory pro jejich zpupnost třesou!

Řeka svými toky oblažuje město Boží, svatyni příbytku Nejvyššího.

Nepohne se, Bůh je v jeho středu, Bůh mu pomáhá hned při rozbřesku jitra.

Pronárody hlučí, království se hroutí, jen vydá hlas a země se rozplývá.

Hospodin zástupů je s námi, Bůh Jákobův, hrad náš nedobytný.

6.) Žalm 62,2-3.6-13

Jen v Bohu se ztiší duše má, od něho vzejde mi spása.

Jen on je má skála, má spása, můj nedobytný hrad, mnou nikdy nic neotřese...

Jen zmlkni před Bohem, duše má, vždyť on mi naději vlévá.

Jen on je má skála, má spása, můj nedobytný hrad, mnou nic neotřese.

Má spása a sláva je v Bohu, on je má mocná skála, v Bohu mám útočiště.

Lide, v každý čas v něho doufej, vylévej před ním své srdce! Bůh je naše útočiště.

Lidé jsou jen vánek, urození jsou jen lživé zdání.

Na váze stoupají vzhůru, dohromady jsou lehčí než vánek.

Neslibujte si nic od útlaku, nedejte se šálit tím, že něco uchvátíte, k jmění, bytí i přibývalo, neupněte srdce.

Bůh promluvil jednou, dvojí věc jsem slyšel: Bohu patří moc, i milosrdenství je, Panovníku, tvoje. Ty každému splatíš podle jeho skutků.

7.) Žalm 86,8-13

Panovníku, není ti rovného mezi bohy a tvým činům se nic nevyrovná.

Všechny pronárody, tvoje dílo, se ti přijdou klanět, Panovníku,

budou oslavovat tvoje jméno, protože jsi veliký a konáš divy; jedině ty jsi Bůh.

Hospodine, ukaž mi svou cestu, budu žít podle tvé pravdy,

soustřed' mou mysl na bázeň tvého jména.

Celým srdcem, Panovníku, Bože můj, ti budu vzdávat chválu,

tvoje jméno věčně oslavovat, vždyť tvé velké milosrdenství je se mnou; ,

z nejhlubšího podsvětí jsi vytrhl mou duši.

8.) Žalm 103,15-18.22

Člověk, jehož dny jsou jako tráva, rozkvétá jak polní kvítí;

sotva ho ovane vítr, už tu není, už se neobjeví na svém místě.

Avšak Hospodinovo milosrdenství je od věků na věky s těmi, kteří se ho bojí,

jeho spravedlnost je se syny synů, s těmi, kdo dodržují jeho smlouvu,

kteří pamatují na jeho ustanovení a plní je...

Dobrořečte Hospodinu, všechna jeho díla na všech místech jeho vlády.

Dobrořeč, má duše, Hospodinu!

9) Žalm 116,1-9

Hospodina miluji; on slyší můj hlas, moje prosby, sklonil ke mně ucho.

Po všechny své dny chci k němu volat. Ovinuly mě provazy smrti,

přepadly mě úzkosti podsvětí; nacházím jen soužení a strasti.

Vzývám však Hospodinovo jméno; Hospodine, prosím, zachraň můj život!

Hospodin je milostivý, spravedlivý, náš Bůh se slitovává.

Hospodin je ochránce nezkušených; byl jsem vyčerpán, dopřál mi zvítězit.

Můžeš opět odpočinout, moje duše, neboť Hospodin se tě zastal.

Ubránils mě před smrtí, mé oko před slzami, moje nohy před zvrtnutím.

Před Hospodinem smím dále chodit v zemi živých.

Evangelia:

1.) Jan 5,24-30:

Amen, amen, pravím vám, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života.

Amen, amen, pravím vám, přichází hodina, ano, už je tu, kdy mrtví uslyší hlas Božího Syna, a kteří uslyší, budou žít. Neboť jako Otec má život sám v sobě,

tak dal i Synovi, aby měl život sám v sobě. A dal mu moc konat soud, poněvadž

je Syn člověka. Nedivte se tomu, neboť přichází hodina, kdy všichni v hrobech uslyší jeho hlas a vyjdou; ti, kdo činili dobré, vstanou k životu, a ti, kdo činili zlé,

vstanou k odsouzení. Sám od sebe nemohu dělat nic; jak mi Bůh přikazuje, tak soudím,

a můj soud je spravedlivý, neboť nehledám vůli svou, ale vůli toho, který mě poslal.

2.) Jan 6,35.37-40:

Ježíš jim řekl: „Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět,

a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit. Všichni, které mi Otec dává, přijdou ke mně;

a kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven, neboť jsem sestoupil z nebe, ne abych činil

vůli svou, ale abych činil vůli toho, který mě poslal; a jeho vůle je, abych neztratil

nikoho z těch, které mi dal, ale vzkřísil je v poslední den. Neboť to je vůle mého Otce,

aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný; a já jej vzkřísím v poslední den.“

3.) Jan 10,11-15:

Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce. Ten, který není pastýř,

kdo pracuje jen za mzdu a ovce nejsou jeho vlastní, opouští je a utíká, když vidí,

že se blíží vlk. A vlk ovce trhá a rozhání. Tomu, kdo je najat za mzdu, na nich nezáleží.

Já jsem dobrý pastýř. Zním své ovce a ony znají mne, tak jako mě zná Otec a já znám Otce. A svůj život dávám za ovce.

4.) Jan 14,1-6:

Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě

mého Otce

je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste

i vy byli, kde jsem já. A cestu, kam jdu, znáte. Řekne mu Tomáš: „Pane, nevíme, kam jdeš. Jak bychom mohli znát cestu?“ Ježíš mu odpověděl: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce.

Nyní ho již znáte, neboť jste ho viděli.

Epištoly:

1.) Římanům 8,31-38:

Co k tomu dodat? Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? On neušetřil svého vlastního Syna,

ale za nás všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všechno? Kdo vznese žalobu proti vyvoleným Božím? Vždyť Bůh ospravedlňuje! Kdo je odsoudí? Vždyť Kristus Ježíš, který zemřel a který byl vzkříšen, je na pravici Boží a přimlouvá se za nás! Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Snad soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad,

bída, nebezpečí nebo meč? /Jak je psáno: „Denně jsme pro tebe vydáváni na smrt,

jsme jako ovce určené na porážku.“/ Ale v tom všem slavně vítězíme mocí toho,

který si nás zamiloval. Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného

v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.

2.) 1.Korintským 15,12-20:

Když se tedy zvěstuje o Kristu, že byl vzkříšen, jak mohou někteří mezi vámi říkat,

že není zmrtvýchvstání? Není-li zmrtvýchvstání, pak nebyl vzkříšen ani Kristus. A jestliže Kristus nebyl vzkříšen, pak je naše zvěst klamná a klamná je i vaše víra,

a my jsme odhaleni jako lživí svědkové o Bohu: dosvědčili jsme, že Bůh vzkřísil Krista, ale on jej nevzkřísil, není-li vzkříšení z mrtvých. Neboť není-li vzkříšení z mrtvých, nebyl vzkříšen ani Kristus. Nebyl-li však Kristus vzkříšen, je i vaše víra marná, ještě jste

ve svých hříších, a jsou ztraceni i ti, kteří zesnuli v Kristu. Máme-li naději v Kristu jen

pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí! Avšak Kristus byl vzkříšen jako první

z těch, kdo zesnuli.

3.) 1.Korintským 15,20-28:

Kristus byl vzkříšen jako první z těch, kdo zesnuli. A jako vešla do světa smrt skrze jednoho člověka, tak i zmrtvýchvstání: jako v Adamovi všichni umírají, tak v Kristu všichni dojdou života. Každý v daném pořadí: první vstal Kristus, potom při Kristově příchodu vstanou ti, kdo jsou jeho. Tu nastane konec, až Kristus zruší vládu všech mocností a sil a odevzdá království Bohu a Otci. Musí

totiž kralovat, dokud nepodmaní všechny nepřátele pod jeho nohy. Jako poslední nepřítel bude přemožena smrt, vždyť 'pod nohy jeho podřídil všecko.' Je-li řečeno, že je mu podřízeno všecko, je jasné, že s výjimkou toho, kdo mu všecko podřídil. Až mu bude podřízeno všecko, pak i sám Syn se podřídí tomu, kdo mu všecko podřídil, a tak bude Bůh všecko ve všem.

4.) 1.Korintským 15,50-54:

Chci říci to, bratři, že člověk, jak je, nemůže mít podíl na království Božím a pomíjitelné nemůže mít podíl na nepomíjitelném. Hled, odhalím vám tajemství: Ne všichni zemřeme, ale všichni budeme proměněni, náraz, v okamžiku, yž se naposled ozve polnice. Až zazní, mrtví budou vzkříšeni k nepomíjitelnosti a my živí proměněni. Pomíjitelné tělo musí totiž obléci nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost. A když pomíjitelné obleče nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost, pak se naplní, co je napsáno: 'Smrt je pohlcena, Bůh zvítězil.'

5.) 2.Korintským 4,14-18:

Víme, že ten, který vzkřísil Pána Ježíše, také nás s Ježíšem vzkřísí a postaví před svou tvář spolu s vámi. To všechno je kvůli vám, aby se milost ve mnohých hojně rozmáhala a tak přibývalo díky k slávě Boží. A proto neklesáme na mysli: i když navenek hyneme, vnitřně se den ze dne obnovujeme. Toto krátké a lehké soužení působí přenesmírnou váhu věčné slávy nám, kteří nehledíme k viditelnému, nýbrž k neviditelnému. Viditelné je dočasné, neviditelné však věčné.

6.) 2.Korintským 5,1-8:

Víme přece, že bude-li stan našeho pozemského života stržen, čeká nás příbytek od Boha, věčný dům v nebesích, který nebyl zbudován rukama. Proto zde sténáme touhou, abychom byli oděni šatem nebeským. Vždyť jen když jej oblékneme, nebudeme shledáni nazí. Pokud jsme totiž v tomto stanu, sténáme pod těžkým břemenem, neboť nechceme, aby z nás bylo svlečeno naše pozemské tělo, nýbrž aby přes ně bylo oblečeno nebeské, aby to, co je smrtelné, bylo pohlceno životem. Ten, kdo nás k tomu připravil a dal nám již Ducha jako závdavek, je Bůh. Jsme tedy stále plní důvěry, neboť víme, že pokud jsme doma v tomto těle, nejsme doma u Pána – žijeme přece z víry, ne z toho, co vidíme. V této důvěře chceme raději odejít z těla a být už doma u Pána.

7) 1.Tesalonickým 4,13-18:

Nechceme vás však, bratři, nechat v nevědomosti o údělu těch, kdo zesnuli, abyste se nermoutili jako ti, kteří nemají naději. Věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, pak také víme, že Bůh ty, kdo zemřeli ve víře v Ježíše, přivede spolu s ním k životu.

Toto vám říkáme podle slova Páně: My živí, kteří se dočkáme příchodu Páně, zesnulé nepředjeme. Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí

z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve; potom my živí, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchváćeni vzhůru vstříc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem. Těmito slovy se vzájemně potěšujte.

8.) 1.Petrova 1,3-9:

Bud' veleben Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději. Dědictví nehynoucí, neposkvrněné a nevadnoucí je připraveno pro vás v nebesích a Boží moc vás skrze víru střeží ke spasení, které bude odhaleno v posledním čase. Z toho se radujte, i když snad máte ještě nakrátko projít zármutkem rozmanitých zkoušek, aby se pravost vaší víry, mnohem drahocennější než pomíjející zlato, jež přece též bývá zkoušeno ohněm, prokázala k vaší chvále, slávě a cti v den, kdy se zjeví Ježíš Kristus. Ač jste ho neviděli, milujete ho; ač ho ani nyní nevidíte, přece v něho věříte a jásáte nevýslovnou, vznešenou radostí, a tak docházíte cíle víry, spsení duší.

9.) Zjevení Janovo 1,8.17-18:

Já jsem Alfa i Omega, praví Pán Bůh, ten, který jest, který byl a který přichází, Všemohoucí... Když jsem ho spatřil, padl jsem k jeho nohám jako mrtvý; ale on vložil

na mne svou pravici a řekl: „Neboj se. Já jsem první i poslední, ten živý; byl jsem mrtev – a hle, živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu.“

10.) Zjevení Janovo 7,9-17:

Potom jsem viděl, hle, veliký zástup, že by ho nikdo nedokázal sečíst, ze všech ras, kmenů, národů a jazyků, jak stojí před trůnem před tváří Beránkovou, oblečení v bílé roucho, palmové ratolesti v rukou. A volali velikým hlasem: „Díky Spasiteli, Bohu našemu, sedícímu na trůnu, a Beránkovi.“ A všichni andělé se postavili kolem trůnu, kolem starců

i těch čtyř bytostí a padli před trůnem tváří k zemi, klaněli se Bohu a volali:

„Amen! Dobrořečení i sláva moudrost, díky a čest i moc a síla Bohu našemu na věky věků. Amen!“ Jeden z těch starců na mne promluvil: „Kdo jsou a odkud přišli ti v bílém rouchu?“ Řekl jsem: „Pane můj, ty to víš!“ A on mi řekl: „To jsou ti, kteří přišli z velikého soužení

a vyprali svá roucha v krvi Beránkově. Proto jsou před trůnem Božím a slouží mu v jeho chrámě dnem i nocí; a ten, který sedí na trůnu, bude jim záštitou. Již nebudou hladovět ani žíznit, ani slunce ani jiný žár jim neublíží, neboť Beránek, který je před trůnem, je bude pást a povede je k pramenům vod života. A Bůh jim setře každou slzu s očí.

11.) Zjevení Janovo 21,1-4:

A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo. A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město – nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: „Hle, příbytek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi, a setře jim každou slzu s očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť, co bylo, pominulo.

[zpět na obsah](#)

5. POHŘEBNÍ SHROMÁŽDĚNÍ

[zpět na obsah](#)

I. V kostele

CHVÁLA BOHU ZA DAR ŽIVOTA

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj v hojnosti!

Bůh je naše útočiště, naše síla, pomoc v soužení vždy velmi osvědčená. Proto se bát nebudeme.

PÍSEŇ EZ č.524,1-5 Kristus Pán jest můj život

MODLITBA

Povstaneme a ztišíme se k modlitbě

Pane Bože, ty vládneš nad životem i nad smrtí. Zůstáváš naším dobrým pastýřem, i když procházíme údolím stínu smrti a jsi s námi, i když umíráme. V této jistotě se k tobě obracíme. Tvůj Syn Ježíš Kristus zemřel za naše viny a vstal z mrtvých, aby i nás vysvobodil ze záhuby. Buď nyní přítomen mezi námi, když se nás bolestně dotkla ztráta našeho milovaného manžela, otce a dědečka /milované manželky, matky a babičky/. Prokazoval jsi mu/ jí/ mnoho dobrého a skrze něho /skrze ni/ i nám. Nyní z tvé ruky přijímáme zkoušku své víry a poddáváme se tvé vůli. Pouta naší lásky jsou přetržena, ale tvá láska zůstává. U tebe je naše útočiště, ty jsi náš Otec. Potěšuj a posiluj nás svým slovem, abychom obstáli jako tvoji synové a dcery. Posiluj nás svým Duchem, aby námi zármutek neotrásl. Uč nás vážit si každého dne a žít jej k tvé slávě. Dej, ať vyhlížíme, cos nám zalíbil, - věčný život v tvém království po Kristově pravici. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšme čtení Písma svatého, jak je zapsáno u proroka Izaiáše ve 25. kapitole, ve verších 6.-8.:

Hospodin zástupů připraví na této hoře všem národům hostinu tučnou, hostinu s vyžralým vínem, jídla tučná s morkem, víno vyžralé a přečištěné. Na této hoře odstraní závoj, který zahaluje všechny národy, příkrývku, která příkrývá všechny pronárody. Panovník Hospodin provždy odstraní smrt a setře slzu z každé tváře, sejme potupu svého lidu z celé země.

Tolik je čtení Písma svatého.

Posadte se, prosím

PÍSEŇ EZ č. 192,1-3 Dobře staví, kdo zná a ví

Povstaneme a uslyšíme čtení Písma svatého, jak je zapsáno v listu Efezským v 5. kapitole ve verších 19. a 20.:

Plní Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho

z celého srdce a vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otci ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.

Prosím posadte se.

Milá zarmoucená rodino, nejprve bych chtěl připomenout sílu víry, kterou naše zesnulá vyznávala a ze které žila. Smrt není konec, ve smrti pouze něco končí a něco jiného začíná. O tom ona věděla více než my. A tak ať už jsme na té či oné straně, jsme spojeni vírou v Trojjediného, která překonává hranici mezi životem a smrtí a která do nás vlévá touhu *za všechno vzdávat díky*. Za malou chvíli budeme také vzpomínat, protože je na co. Ale především chceme poděkovat. Děkujeme Pánu Bohu za dar jejího života, za všechno veselí i

smutné, pokojné i naplněné starostmi, radostné i bolestné. Z toho všeho je utkáán lidský život a vybroušena lidská osobnost. Na mnohé chvíle budeme vzpomínat rádi, některé okamžiky snad zůstanou jakoby nedořešeny a nepochopeny, neboť život člověka je jakoby zvrásněn v mnoho vrcholů i hlubin, světel i stínů. A přece to všechno zahrnujeme do svých *chvalo zpěvů* a díky všechna léta, která jí byla dopřána, a za to, co s nimi bylo spojeno. Byla pro nás obdarováním. A tím si cheme zároveň připomenout, jakým darem je život každého člověka. Můžeme doufat, že si to nebudeme připomínat pouze v okamžicích loučení.

Bratři a sestry, milí přátelé, tak nás oslovil vzkříšený Kristus, díky němuž jsme tady. Přišli jsme poděkovat za život člověka, s nímž se mnohokrát protnulý cesty většiny z nás. A kdo ho poznal, nemohl přehlédnout výrazný znak její osobnosti – hudební nadání a lásku ke zpěvu. na jejím úmrtním oznámení jsou tedy vhodně slova z epištoly Efezským: *Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce*. I my naplňujeme zpěvem svá shromáždění.

Ve společném zpěvu, ač jsme naladěni odlišně, se stýkáme v jedné melodii a v jednom hlase. Je to výstižný výraz toho, co ve slovech apoštolského vyznání nazýváme společenství svatých. Kde se setkáváme s Bohem, tam hledáme nové výrazové prostředky. Církevní otec a učitel Augustin píše k 33. žalmu: „Co to znamená jásat? Sdělovat to, co zpíváme srdcem, aniž bychom to dokázali vyjádřit slovy... Jásot je určitý zvuk oznčující, že srdce chce vydat na světlo světa to, co nelze vyslovit. A komu jinému má být toto plesání věnováno než nevyslovenému Bohu?“

Zpěvem vyjadřujeme svou víru a jakoby vycházíme vstříc Pánu Bohu. Vděčnost a chvála je cesta, na které se spojujeme a kde vše, předkládáme Bohu, aniž bychom chtěli všemu rozumět. A věříme, že nás na této cestě doprovázejí všichni, kdo odešli z tohoto světa. Vytváříme tak společenství, které přesahuje hranice zájmů, generací a dokonce i smrti. Jak o tom svědčí apoštol Pavel: „Ať žijeme, ať umíráme, patříme Pánu. Vždyž proto Kristus umřel i ožil, aby se stal Pánem i mrtvých a živých.“

Toto vyznání a základ našeho společenství si nejvíce uvědomujeme, prožíváme a slavíme u stolu Páně, u svaté večeře, eucharistii. Ježíš je zde přítomen, vychází nám vstříc, sám nás hostí a sytí, a my mu v odpověď vzdáváme díky. Eucharistické díkyvzdání je středobodem života církve. A podobně i dnes, při loučení s člověkem, kerý odešel na věčnost. Vytváříme jedno obecenství zpívající Pánu, mrtví i živí, neboť vzkříšený Kristus je Pánem nás všech.

Text epištoly Efezským pokračuje: *A vždycky ze všeho vzdávejte díky Bohu*. Děkujeme za život maminky a babičky.... a připomínáme si jakými cestami se ubíral. Její dlouhá životní pouť nesla mnoho radostí i notnou dávku starostí. Život jí přinášel nejistotu i obavy. Těžce to nesla, což se odráželo na její starostlivosti a úzkostech. Toto napětí však překovávala náročností vůči sobě. Nez pohodlně, ala byla k sobě přísná, a to se promítalo i do jejich vztahů k okolí.

Její čas vypršel. Na místě jejího života se rozhostilo ticho. Vše ustává. V tomto okamžiku stojí člověk na konci svých možností. Nekončí však kvůli tomuněkde v propaslišti, nýbrž je pozván do plného společenství s Bohem. On sám se nám již nyní ukázal jako náš Otec. A jako takového jej smíme objevovat ve svém

životě – zakoušet jeho mocnou blízkost, která nás ochraňuje, jeho chápaní tvář, před kterou můžeme nalézt odvahu vylévat svoji bolest nebo vztak, jeho vlídné přijetí, které soudí, ale neodsuzuje.

A tak, bratři a sestry, zpívejme a děkujme Pánu, protože nám je dán výhled na společenství a shledání. Je prý dobré mít mezi mrtvými přátele, na které vzpomínáme. Těšíme se, že se s nimi jednou shledáme. A již v tomto čase, který nám je darován, jim věnujeme nejen vzpomínku, ale *vzdáváme díky Bohu a Otci ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.*

/MZ/

MODLITBA

Povstaňme a ztišíme se k modlitbě

Pane Bože, ty jsi Světlo věřících, Síla unavených a Odpočinek zesnulých. Děkujeme ti za život bratra /sestry/, se kterým /se kterou/ se dnes loučíme. Vzdáváme ti díky za všechno, co jsme skrze něho /skrze ni/ od tebe přijali: za lásku, práci, trpělivost a příklad života. Věříme, že svým odpuštěním překonáš všechny naše nedostatky a náš hřích. I my chceme odpustit všechno, čím se náš bratr /naše sestra/ provinil /provinila/ proti nám. Dej, abychom ho /ji/ následovali v tom dobrém a kráčeli vstříc nepomíjivému dědictví, které nám připravil.

MODLITBA PÁNĚ

Slyš nás, když k tobě společně voláme ještě takto:

Otče náš, který jsi v nebesích,

posvěť se jméno tvé.

Přijď království tvé.

Bud' vůle tvá jako v nebi tak i na zemi.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes.

A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.

Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen

PÍSEŇ EZ č.200,1-4 V tvé síle, Pane Bože můj

VYZNÁNÍ VÍRY

Vyznejme svou víru slovy Apoštolského vyznání víry:

Věřím v Boha, Otce všemohoucího,

Stvořitele nebe i země,

i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho,

jenž se počal z Ducha svatého,

narodil se z Marie Panny,

byl ukřižován, umřel a byl pohřben,

sestoupil do pekel,

*třetího dne vstal z mrtvých,
vstoupil na nebesa,
sedí na pravici Boha Otce všemohoucího,
odkud přijde soudit živé i mrtvé.*

*Věřím v Ducha svatého,
svatou církev obecnou,
společenství svatých,
hříchů odpuštění,
těla z mrtvých vzkříšení a život věčný.*

Amen

VYZDVIŽENÍ RAKVE

Ježíš Kristus řekl: Amen, amen, pravím vám, kdo věří ve mne, má život věčný.

Toto slovo nás potěšuje, když se dnes loučíme se zemřelým /zemřelou/... z...

Byl/a/ z... dětí, pracoval jako..., oženil se /provdala se/ za a měl/a/ ... dětí. V důchodu se věnoval/a/... Byl členem /byla členkou/ naší církve a účastni se jejího života. Dožil se ... let a zemřel v nemocnici v /doma, u své dcery, syna/ v....

Prach bude uložen k prachu, avšak my očekáváme život věčný, který nám připravil náš Spasitel Ježíš Kristus. Amen

VYNÁŠENÍ RAKVE /Kazatel pokyne nosičům a jde před rakví/

HUDBA /ZPĚV/ ZVONĚNÍ

(Na hřbitově)

HUDBA /ZPĚV

ŽIVOTOPIS (řečník)

PÍSEŇ EZ. 570 Den po dni ubíhá

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšme čtení Písma svatého, jak jsou zapsána v 1. listu apoštola Pavla Korintským v 15. kapitole od verše 50.:

Chci říci to, bratři, že člověk, jak je, nemůže mít podíl na království Božím a pomíjitelné nemůže mít podíl na nepomíjitelném. Hle, odhalím vám tajemství: Ne všichni zemřeme, ale všichni budeme proměněni, naráz, v okamžiku, až se naposled ozve polnice. Až zazní, mrtví budou vzkříšeni

k nepomíjitelnosti a my živí budeme proměněni. Pomíjitelné tělo musí totiž obléci nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost. A když pomíjitelné obleče nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost, pak se naplní, co je napsáno: „Smrt je pohlcena, Bůh zvítězil. Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň?“ Chvála Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista!

MODLITBA

Ztišíme se k modlitbě:

Pane Bože, do tvých rukou odevzdáváme svého zemřelého bratra /zemřelou sestru/..., protože ty máš moc jej /ji/ vzkřísit a uvést do věčné slávy po Kristově pravici. Prosíme potěšuj pozůstalé i nás všechny. Amen

POCHOVÁNÍ

Ukládáme do země bratra /sestru/... z... a svěřujeme jej /ji/ Bohu, svému Stvořiteli, Spasiteli a Posvětiteli v očekávání radostného zmrtnýchvstání. Amen
(Spuštění rakve)

ZPĚV – PÍSEŇ EZ č. 561,1-4 Ó Bože, Otče, uč mě sám, nebo HUDBA

PODĚKOVÁNÍ

Všem vám, kdo jstve účastí na tomto pohřbu projevíli svou úctu k zesnulému /zesnulé/ a svou lásku k pozůstalým, vzdávám jménem svým i jménem zarmoucené rodiny upřímný dík.

POSLÁNÍ

Přijměte apoštolské slovo jako poslání do svého života:

Budte pevní, nedejte se zviklat, buďte stále horlivější v díle Páně.

POŽEHNÁNÍ

Přijměte požehnání a neste je sebou do svých domovů:

Požehnání Hospodinovo buď s vámi! Amen

PÍSEŇ EZ č. 572,1—4 Tvůj, Pane ,jsem

KONDOLENCE /BV/

[zpět na obsah](#)

II. V obřadní síni

ŽIVOT V OHROŽENÍ

HUDBA

ŽIVOTOPIS ZESNULÉHO (řečník)

HUDBA

VSTUPNÍ SLOVA

(Shromáždění sedí)

Milí přátelé, zdravím vás v tomto pohřebním shromáždění apoštolským slovem:

Milost vám a pokoj od toho, který jest a který byl a který přichází.

Z hlubin bezedných tě volám, Hospodine. Panovníku, vyslyš můj hlas!

Kéž tvé ucho vyslechne moje prosby.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Povstaňme a poslyšme slova Písma svatého zapsaná u proroka Izaiáše ve 25. kapitole, ve verších 6.-8.:

Hospodin zástupů připraví na této hoře všem národům hostinu tučnou, hostinu

s vyzrálým vínem, jídla tučná s morkem, víno vyzrálé a přečištěné. Na této hoře odstraní závoj, který zahluje všechny národy, příkryvku, která příkryvá všechny pronárody. Panovník Hospodin provždy odstraní smrt a setře slzu z každé tváře, sejme potupu svého lidu z celé země.

KÁZÁNÍ

Zamyslíme se nad slovem z 1. knihy Samuelovy, z 20. kapitoly, kde ve 3. verši čteme:

Od smrti mě dělí jen krůček.

Posadte se, prosím.

Milá zarmoucená rodino, vážení přátel!

Stejně jako to David říká svému příteli Jonatanovi, uvědomujeme říkáme to i my: náš život je stále něčím ohrožen, visí takříkajíc pořád na vlásku, často máme namále. Každý den je tedy jako nový zázrak: když nám začíná i když nám končí. Ačkoli je člověk nejdokonalejším Božím tvorem a korunou jeho stvoření, musí odolávat nejrůznějším nástrahám a náporům. Jsme obklopeni silami, které nás chtějí nebo mohou zničit. Můžeme tedy s Davidem opakovat: *Od smrti mě dělí jen krůček*. Nepřítelem nám může být člověk, přírodní pohroma, různé vnější okolnosti, ale také selhání našich fyzických či duševních sil. Takový je úděl člověka – musíme vědět o těchto mezích.

Pomoc není vždycky snadná, vždyť ta nebezpečí ani pořádně neznáme a netušíme. O některých nebezpečích a nástrahách se dovídáme včas a můžeme jim čelit, můžeme se jim bránit nebo před nimi uniknout, ale jindy tomu tak není. Někdy se můžeme opřít o své blízké, o své přátele, o lékaře, právníky nebo jiné úřední činitele, někdy to není možné. Některé zhoubné síly jsou neviditelné a nepředvídatelné. Úzkosti, obavy, pocit bezmoci – to může být stejně nebezpečné jako zlí lidé anebo nemoc. Jsou i zlé věci, které nás provázejí stále, takříkajíc na každém kroku, po celý život.

Jistě se nemáme ničemu takovém poddávat jako nezvratnému osudu, ale máme hledat východisko. Nemusíme propadat beznaději. A je dobře, když se nám s pomocí Boží podaří uniknout či zvítězit. Pánu Bohu na nás záleží a z našeho trápení nás často překvapivým způsobem vytrhuje. Umí navodit takové okolnosti, někdy přímočaře, někdy složitými cestami, které pro nás znamenají nečekanou záchranu. A když se pak ohlédneme zpět, řekneme si udiveně s úlevou: *Od smrti mě dělil jen krůček*.

Tváří v tvář lidské zranitelnosti, křehkosti, konečnosti a smrtelnosti by se mohlo někomu zdát, že život nemá žádný smysl. Jako by na všem ležel stín smrti a popíral všechny naše životní cíle a úmysly. Proč se o něco snažit, když je náš život někdy tak krátký anebo je provázený tolika nezdary? Malomyslnost se nabízí často. A někteří lidé jí podléhají. Ale kdo věří v Boha, kdo se spoléhá na Boha, kdo zná jeho nároky a jeho zaslíbení, dostává od něho do srdce moudrý úsudek a správné zhodnocení svých možností. Přijímá každý den života jako stále nový dar a také jako nový úkol. Cítí se obklopen Boží láskou, Boží milostí a také Boží mocí, která ho vede a chrání.

Ano, *od smrti nás dělí jen krůček*. Víme o svých mezích, i když je přesně neznáme a někdy jenom tušíme. Smiřujeme se s tím, ale rozumíme tomu tak,

že to je čas našeho života, že to je vymezený prostor. Ale zároveň možnost něco dobrého uskutečňovat, uplatňovat a rozvíjet svoje schopnosti, být sami sebou. V tom všem se můžeme radovat s těmi, kdo mají k radosti důvod, a plakat s těmi, kdo mají důvod k nářku.

Ten *krůček, který nás od smrti dělí*, ovšem jednoho dne budeme muset udělat. Tak jako se dnes loučíme se svými milovanými my, tak se jednou budou druzí loučit s námi. Z Božích rukou jsme život přijali a do jeho rukou jej zase odevzdáme. Bůh nás do světa postavil a on nás opět odvolá. A věříme, že to tak je dobře. Zde na věky nezůstaneme, ovšem věčnost očekáváme – v novém věku, v nové skutečnosti, v Božím království, v „novém Jeruzalémě“, kde „již smrti nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude“. I když jsme smrtelní a pomíjiví, i když jsme nedokonalí a porušení, máme mocného, věčného, dokonalého a milostivého Boha, který nás neopustí, ani když budeme ze světa odcházet. I když jsme takto omezeni, máme přesto nadějnou jistotu, která je založena v Bohu. On je mocnější než hrob a smrt, jak prokázal na vzkříšení Ježíše Krista. To je příslibem i pro nás, kteří Ježíše následujeme. Činíme tak v tomto životě a budeme tak moci udělat i onen krůček přes práh smrti svému oslavenému Pánu vstříc. /BV/

MODLITBA

Povstaňme k modlitbě

Pane Bože, ty jsi Světlo věřících, Síla unavených a Odpočinek zesnlých. Děkujeme ti za život bratra /sestry/, se kterým /s kterou/ se dnes loučíme. Vzdáváme ti díky za všechno, co jsme skrze něho /skrze nic/ přijali: lásku, práci, trpělivost a příklad. Věříme, že svým odpuštěním překonáváš naše nedostatky a náš hřích. I my chceme odpustit všechno, čím se náš bratr/ naše sestra/ proti nám provinil/a/. Dej, abychom ho /ji/ následovali v tom dobrém a kráčeli vstříc nepomíjivému dědictví, které nám připravil.

MODLITBA PÁNĚ

Přijmi ještě naše společné volání:

Otče náš, který jsi v nebesích,

posvěť se jméno tvé.

Přijď království tvé.

Bud' vůle tvá jako v nebi tak i na zemi.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes.

A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.

A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.

Neboť tvé je království i moc i sláva na věky. Amen

VYZNÁNÍ VÍRY

Vyznejme nyní svou víru slovy Apoštolského vyznání víry:

Věřím v Boha, Otce všemohoucího,

Stvořitele nebe i země,

i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho,

*jenž se počal z Ducha svatého,
narodil se z Marie Panny,
trpěl pod Pontským Pilátem,
byl ukřižován, umřel a byl pohřben,
sestoupil do pekel,
třetího dne vstal z mrtvých,
vstoupil na nebesa,
sedí n pravici Boha, Otce všemohoucího,
odkud přijde soudit živé i mrtvé.
Věřím v Ducha svatého,
svatou církev obecnou,
společenství svatých,
hříchů odpuštění,
těla z mrtvých vzkříšení a život věčný.*

Amen

ROZLOUČENÍ

Ježíš Kristus řekl: Amen, amen, pravím vám, kdo věří ve mne, má život věčný.

Toto slovo nás potěšuje, když se dnes loučíme se zemřelým /zemřelou/.... z ...

Byl/a/ z dětí, zanechává manžela /manželku//byl vdovec/ byla vdova/ a zanechává děti. Pracoval/a/ jako, v důchodu se věnoval/a/..... Byl členem /byla členkou/ naší církve a účastnil/a/ se jejího života. Dožil/a/ se ... let a zemřel/a/ v nemocnici v.... Bude pochován/a na hřbitově v... /zpopelněn/a v krematoriu v...., prach bude uložen k prachu, avšak my očekáváme život věčný, který nám připravil náš Spasitel Ježíš Kristus. Amen

PODĚKOVÁNÍ ÚČASTNÍKŮM

Všem vám, kdo jste účastí na tomto smutečním shromáždění projevili svou úctu k zemřelému/ zemřelé/ a svou lásku k pozůstalým, vzdávám jménem svým i jménem zarmoucené rodiny upřímný dík.

POSLÁNÍ

Budte pevní, nedejte se zviklat, buďte stále horlivější v díle Páně.

POŽEHNÁNÍ

Naše pomoc je ve jménu Hospodina; on učinil nebesa i zemi. Amen

SPUŠTĚNÍ RAKVE

HUDBA

KONDOLENCE

/Začíná u nejbližších pozůstalých/

[zpět na obsah](#)

6. POHŘEBNÍ KÁZÁNÍ

6/1 ZDROJ ŽIVOTA

Ž 92,114-16: *Ti, kdo v domě Hospodinově jsou zasazeni, kdo rostou*

v nádvořích našeho Boha, ještě v šedinách ponosou plody, zůstanou statní a svěží, aby hlásali, že Hospodin je přímý, skála má, a podlosti v něm není.

Náš život je bohatý, když jsme ve spojení se štědrým Bohem, když přijímáme, co on dává: když čerpáme ze zdroje dobrotivosti a lásky, když nasloucháme jeho slovu a když zakoušíme jeho milosrdenství a jeho spravedlnost.

Vztahujeme ruce po tom, co nabízí, bereme a dáváme druhým lidem.

Děkujeme mu a chválíme ho. Slovy Písma svatého: *Jsmo zasazeni v domě Hospodinově, rosteme v nádvořích našeho Boha.*

Je to stálý koloběh přijímání a dávání, čerpání a rozdávání, proseb a díků.

Povrchnímu pozorovateli by se mohlo zdát, že lidská láska je nekonečná, ale ono to tak není. Naše láska se brzy unaví, kdežto Boží láska je neúnavná.

Projevuje se skrze lidi, kteří se jí otevřeli. To Bůh se nedá odradit tím, že jeho slovo naráží na odpor, to Bůh má neuvěřitelnou vytrvalost a obrací se k lidem stále znovu a znovu. Proto naše láska, upřímnost a opravdovost může být stálá a hluboká jen tehdy, když je posilována z tohoto vydatného pramene.

U sestry, se kterou se dnes loučíme, jsme měli pocit, že o tomto zdroji, o tomto Bohu nejenom ví, ale že s ním také počítá a že s ním má dlouholeté zkušenosti. Jemu se zřejmě se vším svěřovala, on jí byl potěchou a posilou v těžkých chvílích a on jí dával moudrost, když si nevěděla rady. On jí odpouštěl, když se mu vyznávala, on ji pozdvihoval a ukazoval cestu dál. Tak rostla, tak zapouštěla kořeny, tak ji Pán Bůh vedl. *Nesla plody, které druhým působily radost.*

Ještě v šedinách. Přece Pánu Bohu zasvětila celý svůj život, nejen jeho část. A Pán Bůh jí dal to vzácné, že se dožila vysokého věku a že přitom mohla druhým pomáhat, druhé podpírat a potěšovat je. Žila z Božího

slova až do pozdního stáří. Děkujeme Pánu Bohu za její život, který pro nás tolik znamenal. Když se ohlížíme zpět, vděčně myslíme na to, co pro druhé vykonala, co dělala s radostným srdcem. Její život byl darem i pro nás ostatní, kteří jsme se s ní stýkali. Chválíme Pána Boha za to, že nám ji dal.

Život lidí, kteří vyrůstají v Boží lásce, kteří z ní čerpají a z jejího bohatství rozdávají druhým, je zvěstí o Bohu, který je *přímý* a laskavý, který je stálý, který je životadárnou silou a *skálou*. Takový život doporučuje Boha, chválí Boha a ukazuje na Boha. Vypravuje o Bohu, který se k nám zná, který se k nám sklání, kterému na nás záleží a který se nad námi v Kristu slitovává. Svět a život v něm je mnohoznačný, nebylo by snadné se v něm vyznat a asi bychom se v něm hodně nabloudili. Ale Pán Bůh nám skrze své věrné ukazuje smysl všeho a vede nás tak k cíli. Buď mu chvála za to, že to dělá a že to dělal i skrze naši zemřelou sestru. /BV/

[zpět na obsah](#)

6/2 PŘÍTOMNÁ VĚČNOST

Jan 5,24: *Amen, amen, pravím vám: Kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života.*

Pán Bůh nám nejen život dává, ale také nám ukazuje cestu a životem nás provádí. A tak nade všecko na světě je slovo, které k nám promlouvá, zvláště skrze Ježíše Krista. Pokud je můžeme slyšet od malička, je to velmi dobré. Možná si ani neuvědomujeme, jaké to je bohatství. Ten, kdo je nezná, je nesmírně ochuzen. Je to totiž právě to slovo, které dělá život skutečným životem a které nás uvádí do pravého života. *Kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný.* Tou věčností se tu nemyslí až nějaká vzdálená budoucnost, ale už naše přítomnost. Už dnes totiž můžeme žít s Bohem, v míru s Bohem a s druhými lidmi. Už dnes jsme Božími syny a dcerami. Už máme život věčný. Zakoušíme Boží blízkost, Boží lásku a jeho odpuštění. Už dnes je nám dáno žít ve společenství Ježíšových učedníků a následovníků. Ježíš nám přinesl od Boha lásku, a v tomto ovzduší žijeme, myslíme, mluvíme a jednáme. Tímto bohatým darem byl zahrnut i náš zesnulý bratr a nabízí se to každému z nás.

Snad někdo pokládá život za něco jiného – za cestu sobectví, lhostejnosti a dokonce nenávisti k Bohu a k lidem. Někdo se domnívá, že to je ta pravá svoboda, že to je to nejlepší, co se dá se životem udělat. Takový či podobný názor je asi velmi rozšířen, tak smýšlí řada lidí. Z biblického hlediska to však není život, ale smrt. Ale Ježíš nám umožnil, abychom *již přešli ze smrti do života*. Od svého narození až po smrt na kříži tuto cestu lidem otvíral a od svého vzkříšení to dělá ještě ve větším rozsahu. Vytrhuje nás ze zajetí zla a hříchu, vysvobozuje nás z pout nelásky, lhostejnosti a zloby. Probouzí nás k radostnému životu.

Vítězství života nad smrtí se ještě neuskutečnilo v plném rozsahu. Ve světě je stále mnoho nedobrého, nespravedlivého a krutého. Máme možnost to pozorovat. Mezi životem a smrtí, dobrem a zlem, lží a

pravdou se tu ještě vede úporný zápas. A somozřejmě i v nás, nejenom kolem nás. Kristus chce, abychom stáli na straně života, tedy na jeho straně. Chce, abychom to zlé odmítali a volili to dobré. Vyzývá nás, abychom se tohoto zápasu účastnili jakožto stoupenci lásky, spravedlnosti, smíření a pokoje, jako činitelé dobra a svědkové pravdy. Slyšet Kristovo životodárné slovo je tedy nejen veliký dar, ale také veliký závazek. Ovšem s tou vyhlídkou, že nejsme odkázáni jen na své vlastní síly, ale že dostáváme ustavičnou pomoc shora, od Pána Boha.

Máme tedy plný, pravý, věčný život – a přece očekáváme ještě konečné naplnění v novém věku, v Božím království, v novém stvoření. Byli jsme probuzeni k novému životu, ale vyhlížíme ještě větší probuzení, vzkříšení a přemožení smrti v doslovném významu. Těšíme se na ono zcela nové bytí, které nám bylo zaslíbeno.

Představa konečného Božího soudu nás pravděpodobně příliš nezmaěstnává. Víme ovšem, že Bůh je naším nejvyšším soudcem. A je jím nejenom dnes, ale i v oné konečné budoucnosti. Jemu se máme zodpovídat. Ale ti, kdo se dají vést Kristem, smějí doufat, že budou provedeni, že projdou. S Kristem je nám zaslíben věčný život jako ono nové bytí, které už nebude ničím ohroženo. Konečné vítězství nad mocnostmi zla, smrti a hříchu zaručí nové, pokojné a dokonalé bytí. Tuto vyhlídku máme a je naší útěchou i dnes a bude jí i na prahu naší smrti.

6/3 ŽIVOT PRO DRUHÉ

Jan 12,24: Amen, amen, pravím vám, jestliže pšeničné zrno nepadne do země a nezemře, zůstane samo. Zemře-li však, vydá mnohý užitek. Kdo miluje svůj život, ztratí jej; kdo nenávidí svůj život v tomto světě, uchrání jej pro život věčný.

Jako učedníci následujeme svého Mistra Ježíše Krista. Tím náš směr dostává určitý směr a povahu. Ježíš totiž nežil sám pro sebe, ale ustavičně myslel na druhé. Zvolil způsob života podobný pšeničnému zrnu: to přináší užitek, až když v zemi podlehne zkáze. Jinak by přece setba nemohla vzejít. Ježíš nám tedy přináší život skrze sebezapření, skrze sebeobětování, skrze svou smrt. Kvůli němu nám Bůh odpouští a přijímá nás za své syny a dcery. Skrze něho nám otevírá pravý život a vyhlídku na věčnost. Skrze Ježíše nás uvádí do rodiny svých dětí. Událost stará dva tisíce let i dnes předznamenává a určuje všechno naše počínání, myšlení a jednání. Dostáváme se jakoby do jejího vleku, strhuje nás a zapaluje.

Jaký je Mistr, takoví jsou a mají být i jeho učedníci. To, co nám vštěpuje, přináší také ovoce. To, čemu nás učí, to si také osvojujeme. To, čím nás obklopuje, to nás také naplňuje. Ježíšova obětavá láska na nás působí a proniká do našeho nitra, i když si to vždycky neuvědomujeme. Přijímáme ji téměř bezděky, tak jako vdechujeme vzduch. Ale jindy si ji přivlastňujeme přímo toužebně: cítíme, jak ji potřebujeme a jak se bez ní nemůžeme obejít. Prosíme o ni, vztahujeme po ní ruce a dovoláváme se jí. Ve své úzkosti z ní čerpáme posilu. Když se rozhodujeme, dostáme z ní radu a moudrost. Když jsme slabí, dostáváme z ní sílu a pomoc.

Náš život dostává podobný smysl jako život Ježíšův. Nemůžeme být ovšem spasiteli světa, to je vyhrazeno jen jemu, ale přece druhým lidem můžeme být a jsme oporou, povzbuzením a světlem, také můžeme druhým lidem ukazovat cestu a varovat je, když se ocitají na scestí. Můžeme je i napomínat a odrazovat od zlého. Místo na svůj vlastní prospěch můžeme myslet na dobro jiných, můžeme se svého vlastního v zájmu druhých i vzdávat. Můžeme nasazovat své síly, svůj majetek a

dokonce své zdraví a svůj život pro své bližní. *Kdo miluje svůj život, nejde vlastně v Ježíšových stopách. Kdo svůj život nasazuje, nenávidí,*

jak říká evangelista, ten o něj nepřijde, ale naopak jej od Krista v plnosti přijímá. Zní to jistě jako protimluv, je to dost podivné, a proto se to jeví jako nepochopitelné. Proto se k této cestě mnoho lidí staví odmítavě. Je to v přímém rozporu se zásadou „teď hned a všechno“. U Ježíše jako by teď hned nebylo nic a teprve jednou – ani nevíme vlastně kdy – z Ježíšových rukou úplně všechno. Zde je propast, veliké napětí, tady je víra vírou se všemi důsledky. Nic nemáme v hrsti, ale doufáme, odvažujeme se, vsázíme, ale s velkou nadějí. Dáváme všanc, ale věříme, že nás Bůh neopustí a že se přizná k tomu, co sám zjevil jako dobré a pravé. V této nezajištěnosti je kouzlo vší pravé lásky. Touto odvážnou sázkou se teprve život stává životem. Jen tak se dostáváme do pohybu správným směrem, jen tak jsme otevřeni Bohu, lidem a

novému zítřku, jen tak se učíme žít stále z Boží milosti.

Není to tak docela snadné, někdy se dokonce zdá, že to je úplně nemožné. Ale Bůh nám dává sílu, abychom si takto přece počínali a abychom se přes různá zklamání a neúspěchy odvažovali dalších kroků tímto směrem.

Možná, že život našeho bratra byl docela obyčejný. V zemědělství přece musí člověk mnoho času a sil věnovat každodenní práci. Ale i tak přemýšlí, rozhoduje se, má někoho a něco rád, dává někomu a něčemu přednost a jiné nechává stranou. Na tom se pak pozná, jakého je ducha, co je pro něho základní a nepostradatelné, kdo a co určuje jeho kroky. A tady pak máme duchovní odkaz, na který sami můžeme navazovat.

/BV/

[zpět na obsah](#)

6/4 BOŽÍ BLÍZKOST

Skutky apoštolské 17,27b: Bůh přece není od nikoho z nás daleko.

V našem životě jsou období, kdy můžeme pociťovat Boží blízkost. Jsme šťastní a zakoušíme dobré věci. Jsme pohromadě se svými blízkými, netrápí nás nemoci ani jiné bolesti a daří se nám práce v zaměstnání i doma. Dalo by se říci, že to jsou blažené či požehnané časy. Máme důvod se z nich radovat a Pána Boha za ně chválit. Můžeme za ně děkovat a jen si přát, aby to takové bylo pořád. Rádi to přijímáme a jistě něco takového přejeme i druhým lidem kolem sebe. Za takových okolností nám nepřipadá obtížné říkat, že *Bůh přece není od nikoho z nás daleko*. Vždyť nám to vlastně všechno tak trochu potvrzuje.

Ovšem přicházejí také časy zlé. Dostávají se nejenom různé neúspěchy, ale také bolesti, vážné choroby a dokonce ztráty. Nebývá snadné se s tím vyrovnat. Nejsme na to ani připraveni. Býváme tím překvapeni a zaskočeni. Zdánlivě samozřejmé se ukázalo jako nesamozřejmé. Jak se to mohlo stát? Kde je teď Bůh? Vzdálil se, odvrátil se od nás? Takových otázek býváme plní. A přece i za takových okolností slyšíme ujištění: *Bůh přece není od nikoho z nás daleko*. Dopustil na nás těžkou ránu, velkou zkoušku, ale zůstává s námi, je nadále při nás, chce nás podpírat a dodávat nám novou jistotu a naději. Slyšíme o tom svědectví svých současníků i minulých generací, které poznaly to, co prožíváme my. Bylo jim dáno poznat, že nás neobklopuje zmar a záhuba, temnota a bezvýchodnost, ale že tu je živý a milující Bůh. Věrný, stálý a neotřesitelný. *V něm žijeme, pohybujeme se a jsme*. On je a bude zdrojem našeho života, naší síly, v něm je naše budoucnost. I za okolností, které nás zranily, můžeme zakoušet, že *není od nikoho z nás daleko*.

Křesťané si připomenou úděl Ježíše Krista. Jeho životní cesta se stala příslibem pro všechny, kdo v něho věří a kdo ho následují. Poslední slovo u něho neměla bolest a pocit opuštěnosti, ale Boží moc, která se projevila vzkříšením a jeho oslavením. Dostavilo se něco, co bylo nad

lidské síly a všechno pomyšlení člověka. Tak se ukázalo, že ani od něho není Bůh úplně vzdálen.

Ve vyznání víry říkáme, že očekáváme *těla z mrtvých vzkříšení*.

Nevztahujeme to jenom na Ježíše Krista, ale také na své zemřelé a rovněž na

sebe. Tato naděje nám zůstává. Smrt považujeme za pouhou bránu k věčnosti, k nové skutečnosti, kterou zatím sotva tušíme, k novému, proměněnému bytí z Boží moci. Představit si to ovšem nedovedeme. Všecka slova, i ta biblická, jsou zatím jenom mlhavé obrazy či tušení něčeho velikého a nesmírně dobrého. I z toho čerpáme povzbuzení a potěšení ve svém zármutku. V den loučení se můžeme těšit na radostné shledání v Boží blízkosti.

Jako všichni lidé a také my sami měl náš zemřelý světlé i stinné stránky. Asi si toho byl vědom stejně jako my. Pán Bůh nám dal otevřené oči, abychom člověka – i sebe – viděli takového, jaký skutečně je. *Člověk, jak je, nemůže mít podíl na království Božím, a pomíjitelné nemůže mít podíl na nepomíjitelném. /1K 15,50/* Žijeme však z Božího odpuštění a potřebujeme odpuštění od lidí. Boží láska naše vztahy proměňuje a naposled způsobí také konečnou proměnu. Máme se tedy vždy znovu rozhodovat pro to dobré a lepší a čerpat k tomu podněty a povzbuzení od těch, kteří nás do Boží slávy předešli. Následování rozumíme v tomto smyslu. Můžeme se dát poučit a volit to pravé. A naděje v konečné vítězství života a spravedlnosti nám je k tomu vždycky novou vzpruhou.

/BV/

[zpět na obsah](#)

6/5 CENA ČLOVĚKA

1. Korintským 1,28-29: *Neurozené v očích světa a opovržené Bůh vyvolil, ano, vyvolil to, co není, aby to, co jest, obrátil v nic- aby se tak žádný člověk nemohl vychloubat před Bohem.*

Klademe na lidi svá vlastní měřítka, a podle nich nám potom připadají velcí nebo malí. Někteří se tak v našich očích stávají velikány a jiní zase nepatrnými bytostmi. Hodnotíme lidi podle jejich sil, podle jejich výkonů, podle toho, čím se živí, jak vysoké odbornosti dosáhli, anebo podle toho, jaký na nás dělají dojem. Ptáme se, jak nám kdo může být užitečný, jaký z něho můžeme mít prospěch a k čemu nám dopomůže. Anebo v něm vidíme vzor člověka, který to někam dotáhl. Pokud o druhých takto jednostranně usuzujeme, hrozí našemu srdci sobectví nebo kořistnictví. Kdo se takto dívá na člověka, dívá se – podle Písma svatého – *očima světa*. Nedívá se správně a přehlíží ty, které přehlížet nemáme.

Neurozené v očích světa a opovržené Bůh vyvolil. Bůh není jako my lidé a neměří tak jako my. Dívá se na nás očima lásky. U něho máme cenu podle toho, jak on nás miluje. Všichni u něho máme velikou cenu. I ti nepatrní, ti, kdo dělají docela obyčejnou práci, práci přehlíženou, do které se každému nechce, práci, z které není žádný velký zisk, anebo práci, kterou není téměř vidět. Velkou cenu mohou v Božích očích mít i lidé práce neschopní, nemocní, postižení, slabí, nesamostatní, staří a vůbec ti, kdo jsou odkázáni na druhé. Člověk je v Božích očích vždycky člověkem, i když je někdy jen troskou lidství, i když druzí o jeho lidské důstojnosti pochybují.

Neurozený a opovržený byl také Ježíš Kristus. Jeho smrt na kříži byla velmi nedůstojná. Neurození a opovržení se mohou ve svém životě stát jeho následovníky. Někdy snášejí posměch a přitom konají službu lásky tam, kam je jejich Pán posílá staví. Neurození a ponížení mohou být ti, při kterých stojíme a

kteřé podpíráme. Neurozené a opovřzené mohou být úkoly, které v Kristovu jménu máme zastávat.

A tu slyšíme nejen napomenutí a výstrahu, ale také potěšení: *Neurozené a opovřzené Bůh vyvolil*. Sklání se i k nám neurozeným. Žehná i dílu, které je docela obyčejné a zvláštní úctu nevzbuzuje. Naproti tomu často *zahanbuje mocné, silné, vážené, ctěné a obdivované*. To, aby si nikdo nemyslil, že před ním má nějakou přednost. Pokořuje tak lidskou pýchu. Činí přítrž pocitům bohorovnosti, *aby se tak žádný člověk nemohl vychloubat před Bohem*.

Pokud nám Bůh otevřel oči, abychom to viděli, pokud nám otevřel srdce, abychom to pochopili a přijali, odhaluje nám velké tajemství, které by nám jinak při povrchním nazírání zůstalo skryté. Vlastně je toto tajemství velmi prosté: Bůh svou láskou obklopuje všechny, pro všechny dal svého Syna Ježíše Krista, nade všemi se smilovává a na všechny pamatuje. Ale pochopit tuto moudrost je nad všechen lidský um. Kéž nám Pán Bůh tuto moudrost stále znovu dává poznat.

Život naší zemřelé sestry byl prostý a obyčejný. Neoplývala ani majetkem, ani vzděláním. Velký byl tím, že přijímala a rozdávala lásku a že ji rozdávala až do samého konce. Vážíme si tedy jejího života jako vzácného Božího daru, a tak za něj děkujeme. /BV

[zpět na obsah](#)

6/6 CHVÁLA ŽENY STATEČNÉ

Př 31,10: *Ženu statečnou kdo nalezne? Je daleko cennější než perly*. /10-31; Fp 3,20-21/

Slova, která jsou základem našeho dnešního uvažování, jsem nevybral sám, ale vybrala si je zemřelá sestra. Jsou ze závěrečné 31. kapitoly biblické knihy Přísloví, a celý oddíl je nadepsán slovy „Chvála ženy statečné“. Často se opakuje známé pravidlo, že rodina je základem společnosti. A biblický oddílek, na který se dnes soustředíme, nám ukazuje, že rodinu drží a podpírá žena a nikoli muž, jak se někdy zdá. Záře ze statečné ženy dopadá i na jejího manžela, takže biblický kazatel říká: *Uznáván je v branách její manžel, když zasedá se staršími země*.

Když si naše sestra tato slova vybrala s přáním, aby zazněla při jejím pohřbu, pak to bylo proto, že nám chtěla ukázat, že právě v té poslední kapitole knihy Přísloví našla pro svůj život návod či kodex, podle kterého se snažila žít. Pro ni to byl návod od samotného Pána Boha, a proto měla ta slova stále před očima a stále znovu s nimi svůj život poměřovala. Proto si přála, aby tato slova zazněla i při jejím pohřbu. Tato slova Písma byla měřítkem jejího počínání a stálou vzpruhou jejího života.

Tento oddíl nepojednává o vztazích mezi manželi, ale výhradně o působení ženy v rodině. Je tu několik důrazů, na které bych rád upozornil.

Nejprve čteme: *statečná žena prokazuje jen dobro svému muži, stará se o vlnu a o len, pracuje s chutí vlastníma rukama, její svítilna nehasne ani v noci. Vztahuje ruce po přeslenu, svými prsty se chápe vřetena. Síla a důstojnost je jejím šatem. Pozorně sleduje chod svého domu a chleba lenosti nejí*. Pracuje od časného rána do pozdního večera. Píle náleží k základním příkazům knihy

Příslloví vůbec.

Naše sestra se narodila v evangelické rodině v ve ... sboru a sem se přivdala. A tak jí nastaly starosti o rodinu a o hospodářství, které bylo dosti rozsáhlé. Manželům se narodily dvě děti. Avšak když naší sestře bylo 49 let, manžel jí zemřel a ona s dětmi zůstala sama. Tím jí přibylo mnoho dalších starostí a povinností, ale nestěžovala si. A pak později pracovala v družstvu na kravíně. A tak se chápala se vši samozřejmostí úkolů, které před ní stály, a nikdy nezahálela. Ještě ve dnech stáří, pokud jí to síly dovolovaly, snažila se být užitečná druhým. Pracovala na poli, a není to příliš dávno. Její pracovitost a píli mohou nejlépe ocenit ti, kdo jí stáli nejbliže a které svou prací nejvíce obdarovala.

Dále se zdůrazňuje, že statečná žena *dlaň má otevřenou pro utištěného a ruce vztahuje k ubožáku*. Naše sestra se neuzavírala jen do úzkého kruhu své rodiny. Myslíla i na své bližní a rozdávala to, čím ji Pán Bůh obdaroval, a snažila se druhým pomáhat. Například pekla a vařila při svatbách. Její srdce bylo otevřené pro všechny potřebné a její ruka byla vždy napřažená k pomoci. Svůj vzor viděla ve svém Pánu Ježíši Kristu, který se obětí na kříži otevřel pro všechny.

Za třetí: ačkoli život naší sestry byl plný těžkých událostí, přece, jak Bible říká o statečné ženě, *s úsměvem hleděla vstříc příštím dnům*. Kde brala ten úsměv, když jsou jiné ženy v její situaci smutné a ze všeho je bolí hlava! Tímto úsměvem byla naplněna proto, že důvěřovala Pánu Bohu, byla si jista, že je v Božích rukou, a tak se nemusí bát budoucnosti. Proto tedy do příštích dnů hleděla s úsměvem.

Byla pevně zakotvená v Bohu. Víra, kterou si přinesla z rodné obce, ji provázela, potěšovala a posilovala až do smrti. Četla Bibli, modlila se, ráda zpívala křesťanské písně, chodila pravidelně do kostela, pokud jí stačily síly, žila se sborem, zajímala se o jeho život a sama byla dlouho členkou staršovstva.

Za čtvrté, tak jako o té statečné ženě v Bibli, lze říci o naší sestře, že *její ústa promlouvala moudře, na jazyku měla vlídné naučení*. Mluví se zde o moudrosti. Čteme-li Bibli, zjišťujeme, že se zvláště knihách naučných o moudrosti často uvažuje. Je však otázka, kde člověk moudrost nabere. Najde tuto moudrost ve škole či v knihách? Jistě se tak dá získat mnoho informací a poznatků. Ale je člověk třeba s akademickým titulem vždy moudrý? Myslím si, že nikoli.

Pravou moudrost musíme hledat u Boha. A o této Boží moudrosti nám svědčí Písmo svaté. Z něho se člověk doví, v čem je náplň a cíl lidského života, z něho se doví, jak má jednat se svými bližními a jak má mezi nimi žít. Právě proto, že naše sestra Písmo svaté četla a celý svůj život svěřila Bohu, od Pána Boha moudrost přijímala. Pak ovšem mohla rozdávat vlídná naučení. A tak tedy potěšovala, povzbuzovala a posilovala svým laskavým slovem.

Stojíme dnes nad její rakví. A její věk je překvapující. Můžeme povědět, že téměř do konce žila v plné síle a svěžesti, jen několik posledních dnů bylo kritických. Snad se dožila tak vysokého věku proto, že si ji Pán Bůh obzvlášť zamiloval. Po celý život její srdce utvářel a potěšoval a posiloval ji na všech cestách. A tak chceme v této chvíli poděkovat Pánu Bohu za život vaší maminky, babičky a prababičky, naší milé sestry. Jsme vděční, že jsme s ní

mohli žít a že jsme se s ní mohli setkávat.

Celý život se dala Bohem vést. A Pán Bůh své věrné neopouští. Neopouští je v nesnázích a těžkostech života a neopouští je ani ve chvíli smrti. Vždyť v Ježíši Kristu smrt přemohl. Pán Ježíš zemřel a vstal z mrtvých. To je naše radost a naše potěšení, které si stále znovu připomínáme. Zvítězil nad smrtí a také nám otevírá bránu do svého království. Z prachu, ve který se rozpadá naše tělo, stvoří nový život ve své blízkosti. K té, která po celý čas žila s ním, vztahuje nyní své ruce a přijímá ji do své náruče. /LS/

[zpět na obsah](#)

6/ 7/ BRÁNA K VĚČNOSTI

J 11,25-26: Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. /Ř 8,31-39/

Z Ježíšova slova, které jsme právě slyšeli, zaznívá naděje. Ježíš o sobě prohlašuje: *Já jsem vzkříšení a život*, vzkříšení a život tam, kde je smrt. Říká to Martě ve chvíli, kdy stojí u hrobu jejího bratra a svého přítele Lazara. Zdá se to být nepochopitelné. Vždyť přece víme, že smrt znamená konec. Básník Dante Allighieri ve své Božské komedii čte na bráně smrti slova: „Naděje zanech, kdo mnou ubíráš se“. Pán Ježíš však říká: Ani u bran smrti se nemusíš bát, i před branami smrti je naděje. Já jsem vzkříšení a život. Branami smrti jsem prošel, a přece jsem v moci smrti nezůstal. Byl jsem vzkříšen a Pán Bůh ukázal, že je mocnější a silnější než smrt. Bůh dává nový život. Smrt neznamena konec, jak si lidé často myslí.

Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. To jsou další slova, která zaznívají z Ježíšových úst. Všimněme si však, že život, který Ježíš nabízí, je vázán na víru. Jen ten, kdo věří v Ježíše, bude žít. Co to je víra? To není souhrn pouček, kterým se člověk naučí a které snad dokáže i citovat. Víra – to je důvěra v Ježíše. Věřit znamená úplně se spolehnout na Pána Ježíše, cele mu důvěřovat a za všech okolností doufat v jeho pomoc. Tak žila a jednala sestra, nad jejímž otevřeným hrobem dnes stojíme. Její život byl prostoupen důvěrou v Pána Ježíše. A tak zde nemusíme stát se smutkem a bolestí, ale s nadějí. Neboť ten, který prošel branami smrti a s nímž po celý svůj život byla spojena, připravil i pro ni příbytek ve svém království.

Avšak z Ježíšových úst slyšíme ještě jedno slovo. Náš Pán říká: *Každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky.* Onen nový život, který tvoří Bůh, přenáší Pán Ježíš do přítomnosti, kterou prožíváme již na této zemi. Zprvu bychom si mohli myslet, že novým životem budeme žít teprve po smrti. Avšak není tomu tak. Tento nový život, který nazýváme životem věčným, začíná již nyní na tomto světě, a to v životě těch, kdo žijí a věří v Ježíše. Takový život pak nikdy nekončí. Kdo věří v Ježíše, neumírá na věky. Ježíš svými slovy naznačuje, že pro život s Ježíšem smrt vlastně neexistuje, protože ho nedokáže narušit. Smrt nás dovede odloučit od našich blízkých, ale neodloučí nás od Ježíše. Také apoštol Pavel o tom mluví. Vyjadřuje to však jinými slovy. Mluví o lásce, která nás v našem pozemském životě poutá s Ježíšem. A říká: „Ani smrt nás nedokáže odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu“. A z toho se, bratři a sestry, můžeme radovat, když stojíme u hrobu naší zemřelé. /LS/

Svatý a milostivý nebeský náš Otče a Pane, vidíme před sebou zcela jasně a

zřetelně že na konci našeho života je jen hrob. A přece naše víra nás potěšuje zvěstí o tom, že z temnoty hrobu nás můžeš vyvést na světlo nového den, do svého království. Věříme, že v této chvíli smrti zůstáváš i s naší sestrou, která dnes opouští naše společenství. Vložil jsi do jejího srdce víru a způsobil jsi, aby se stala učednicí Tvého Syna Ježíše Krista. Prokazoval jsi jí mnohá svá milosrdenství. Neopouštěj ji ani v této chvíli, ale přiveď ji do svého království, kde s církví zvítězilou bude Tobě dobrořečit a Tebe oslavovat.

Dej, abychom i my byli naplněni jistotou, že na konci života není hrob, ale Tvé milosrdenství. Dej, abychom k tomuto milosrdenství vzhlíželi a těšili se na to, co jsi pro nás připravil. Otče náš...

Věčný Bože, Tobě odevzdáváme sestru Mozolovou v jisté a pevné naději odpuštění vin a vzkříšení k životu věčnému, skrze Ježíše Krista, našeho Pána.

Človče, prach jsi a v prach se navrátíš, ale Hospodin vzkřísí tebe v den nejposlednější, vyvýší tělo naše ponížené, aby bylo podobné tělu slávy jeho. Pán Ježíš přece řekl: Já živ jsem i vy živi budete.

Blahoslavení jsou ti, kteří jsou k večeři svatby Beránkovy povoláni. Nebo tam setře Bůh všelikou slzu s očí jejich a smrti již více nebude, ani kvílení, ani křiku. Nebo první věci pomínuly.

Potěšujme se navzájem zvěstí o vzkříšení Kristovu. Děkuji všem, kdo jste přišli, abyste vyznali naši společnou víru a tak potěšili zarmoucenou rodinu. Spodín vzkřísí THPokoj Boží, převyšující každé pomýšlení, bude střežit vaše srdce i vaši mysl v Kristu Ježíši.

[zpět na obsah](#)

6/ 8/ NAŠE OPORA

Lk 23,46: *Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého. /Ž 31,6-9/*

Takhle to řekl Ježíš svému nebeskému Otci, když umíral na kříži: *Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého*. Ještě chvíli předtím zvolal, když mu bylo nejhůř: „Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Ale když se přiblížil poslední okamžik, nemyslí už na bolest a vyčerpanost. Nemyslí ani na to, co zde opouští, ani na to, co prožil mezi lidmi, ale obrací se jen ke svému nebeskému Otci a jemu odevzdává sám sebe.

Stejně i my musíme projít nejednou těžkou chvílí. Někdy jedno trápení stíhá druhé a všechny síly se ztratí. Člověk je bezmocný a už nemůže udělat vůbec nic – a co mu pak zbývá? Snad jenom bezmezná hořkost, do níž se propadne srdce i mysl?

Je možné udělat ještě jednu věc i tam, kde už nezbyla vůbec žádná síla a kde docela zemdlelo tělo i duše: Je možné všechno odevzdat samému Bohu. Tak, jak to udělal i sám Ježíš. Se vším, co prožil a co na něj bylo vloženo, se obrací ke svému nebeskému Otci a odevzdává mu svého ducha. Odevzdává mu sám sebe, svůj život, svou víru, to, co zvěstoval a činil, i to, nač spoléhal, odevzdává mu i své umírání.

Pro tu poslední chvíli zbývá i nám toto vyznání: *Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha*. I když se mé tělo už brzy promění v prach a popel, vracím se k tobě. Ty jsi mě na svět poslal, ty jsi mě provázel na cestách mého života, ty trváš, i když tu všechno pomíjí, tobě odevzdávám sám sebe. Nevidím

tě, ale vzývám tě jako Dárce života i všech, kdo ke mně patřili. Tobě důvěřuji, k tobě hledím jako k cíli svých dnů právě teď, kdy můj čas zde vypršel.

Takhle odevzdáváme všechno do Božích rukou. Svůj život a všechno, co jsme společně prožili, i své vzpomínky a své loučení. To, co nás těšilo, i to, z čeho nám bylo smutno. Všecko, co je nad naše síly a co nemůžeme změnit. Pak ani ty nejtěžší věci nerozvrátí naši mysl a nepohlí nás nekonečná hořkost. Se vším smíme přijít k Bohu a říci mu: *V ruce tvé poroučím ducha svého, Bože silný a věrný.*

Do Božích rukou mohou odevzdat sami sebe i ti, kteří tu zůstávají. Dál tu budou žít v práci i v odpočinku, ve zdraví i v nemoci, ale uprostřed toho všeho smějí i oni vyznat: „Svého ducha klademe do tvých rukou, Hospodine, Bože věrný.“ Ty sám rozsuzuješ život náš i našich zesnulých a jsi pro nás zdrojem pokoje, naděje i síly. Ke komu jinému bychom se obrátili se svou oddaností a důvěrou, než k tobě?

A co Bůh udělá s naším údělem, který odevzdáváme do jeho rukou? On jej neodloží jako bezcennou věc, není k nám lhostejný ani chladný, není vůči nám uzavřený. Vždyť to vyznání v žalmu pokračuje: „V ruce tvé poroučím ducha svého, *neboť jsi mne vykoupil*, Hospodine, Bože silný a věrný.“ To je ten důvod, proč ten člověk odevzdává sám sebe do Božích rukou. Poznal a přijal Boží blízkost, lásku a moc. Zakusil sám na sobě Boží vykoupení, to, že Bůh i jeho vysvobozuje z porušení, trápení a viny. Bůh nevyhledává a nepřipomíná naše nedostatky a pomýlení, ale chová k nám bezvýhradnou lásku. Když jsme takto přijali Boží pokoj a smilování, odevzdáváme do Božích rukou sami sebe se vším, co jsme prožili. Tu důvěru Bůh probudil v našem srdci, a ta důvěra patří k našemu životu stejně jako k této zemi patří i nebe, slunce a hvězdy.

V této důvěře se loučíme se svým zesnulým a odevzdáváme i sami sebe věčnému Bohu. Ke komu jinému bychom se obrátili se svou důvěrou, Bože silný a věrný? Tys v Kristu přemohl všechno, co nás od tebe vzdaluje, a v tobě máme smíření, pokoj a spásu. Spolu s těmi, kteří tu byli, jsou a budou, smíme i my být navěky s tebou. V tom trvá naše naděje, i když umíráme. Amen /JV/

[zpět na obsah](#)

6/9 NAVZDORY POMÍJIVOSTI

Ř 7,12; 8,19.20a.21.23b: Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti? Celé tvorstvo toužebně vyhlíží a čeká, kdy se zjeví sláva Božích synů. Neboť tvorstvo bylo vydáno marnosti..., trvá však naděje, že i samo tvorstvo bude vysvobozeno z otroctví zániku a uvedeno do svobody a slávy dětí Božích... I my ve svém nitru sténáme a očekáváme vykoupení svého těla.

Apoštol Pavel napsal tato slova do Říma a my si to uvědomujeme při tomto loučení. Celé tvorstvo je podrobena nemocem, bolesti zármutku a smrti. Tento těžký úděl je společný všem lidem ze všech národů, církví a společenských tříd. Denně jsou někteří lidé zasaženi zlou nemocí a jiní zas neštěstím a ztrátou svých nejbližších. Celé tvorstvo bylo vydáno marnosti, zániku a trápení. Nejvíce to pocítujeme, když ten nejtěžší úděl dopadne přímo na nás.

Tu sami nad sebou zvoláme nebo to tiše pocítíme tak, jak to napsal apoštol: *Jak ubohý jsem to člověk!* Ano, takhle to s námi je. Bůh stvořil člověka k

obrazu svému, slávou a ctí korunoval jej, učinil ho málo menšího andělů, nad veškerým stvořením ho postavil – a přece to s námi dojde až tam, že zvoláme: „Jak ubohý, jak ztrápený jsem já člověk!“ Takhle si připomínáme ty nejtěžší a poslední úseky života našich nejbližších.

Ale ani ty nejtěžší věci v nás nemohou umlčet touhu po vysvobození. I když se nám docela ztrácí zdraví a síla, zůstává ve ztrápené mysli tato otázka: *Kdo mě vysvobodí z tohoto těla*, které se octlo v zajetí bezmocnosti a zhoubné nemoci? Na tom těle nám přece záleží. Staráme se o ně, chráníme je před tím, co nám škodí, a obdivujeme ty, z nichž vyzařuje mládí, zdraví a krása, a přece se právě toto tělo dříve či později stává *tělem smrti*. Žádný z nás se nevyhne otázce: „Kdo mě vysvobodí z toho nejtěžšího, kdo vysvobodí mne i mé blízké z tohoto těla smrti? Kdo mi dá smíření se vším, co jsem v tomto těle spolu se svými blízkými prožíval? Kdo vrátí nehynoucí cenu mému životu, který v nemoc

slabosti odchází a hyne?“ Tu je duše smutná a rmoutí se sama v sobě, protože na celém světě nevidí nic, co by ji mohlo vysvobodit. Napřed jsme usilovně hledali nějakou záchranu, ale nakonec je marná všechna pomoc lidská. A pak už zůstává jen ta bezmocnost a smrt. Ale i když se už přiblíží mrákota smrti, kdesi v nejhlubším nitru zůstává skryta otázka po vysvobození: *Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti?*

Jenže to vysvobození by už teď muselo přijít tam, kde jsou všechny lidské možnosti v koncích a kde už nespravíme vůbec nic. A muselo by být silnější než sama smrt – a to nikdo na světě nedokáže. Jen Bůh sám přináší i ve smrti a dokonce právě skrze smrt své vysvobození. Přináší je nejen jako zánik a zapomnění, ale jako věčnou a vítěznou naději a lásku. Smysl Kristova kříže je v tom, že i v branách smrti nám jde vstříc Boží

vysvobození a láska. To je něco tak úžasného, že to na mysl lidskou nevstoupilo. V žádném náboženském ani filozofickém systému to nenajdete, ale my to můžeme přijmout jako přímé Boží ujištění, a to upřímnou a prostou vírou. Tu přijímáme Boží ujištění, že to nejvyšší, Boží láska, která je podstatou života a veškerého dobrého řádu, je s námi v životě i ve smrti, ve zdraví i v nemoci. A tak naše víra, láska a služba není marná. A není marný ani náš život, i když musíme zvolat: *Jak ubohý jsem to člověk!* Neboť se tu setkáváme s Tím, který je v životě i ve smrti naší spásou a nadějí a který nás nikdy neopustí.

A když čas rozdělení

i mně se přiblíží,

mým mocným potěšením,

bud' smrt tvá na kříži. (Paul Gerhardt) /JV/

[zpět na obsah](#)

6/10 VŽDYCKY JSME SPOLU

2K 7,3: *Jste v srdcích našich, abychom spolu umírali a spolu živi byli.*

Tak to napsal apoštol Pavel do Korintu a stejně to i my můžeme povědět svým nejbližším, které máme rádi: *Jste v srdcích našich*. Vždycky jste tam byli a vždycky tam budete. *Jste v srdcích našich, abychom spolu umírali a spolu živi*

byli.

Napřed jsme spolu živi. Myslíme na sebe navzájem a společně prožíváme všechny věci. Ať nás potká cokoli, nic z toho neprožíváme jen sami pro sebe, ale vždycky je to zároveň ve vztahu k těm, kteří nám jsou blízcí. Žádný není sám sobě živ. Napřed vyrůstají ve své rodině děti u svých rodičů a vedle sourozenců a všichni si mohou navzájem říkat: *Jste v srdcích našich*. A pak to může říkat manžel své manželce a žena svému muži. Pravé manželství je jenom tam, kde jeden druhému může říci: „Jsi v mém srdci.“ Všem svým nejbližším můžeme říci: „Jste v našich srdcích, abychom spolu prožívali věci radostné i nesnadné.“

Ale to není všechno; ta věta z epistolky pokračuje: *Jste v našich srdcích, ... abychom spolu umírali*. Také to patří k našemu společenství; do života a srdcí nás všech vstupuje také umírání. Zasahuje celou rodinu, všechny příbuzné a blízké. Bývá to smutné, když naši blízcí odcházejí, ale má to

velikou cenu, když neměli pocit opuštěnosti a lhostejnosti, protože věděli o svých nejdražších a byli si jisti, že jsou v jejich srdcích. Právě v těch nejzávažnějších chvílích si uvědomujeme, co pro nás znamenalo sdílení života s našimi nejbližšími. Někdy nemáme po celá léta uprostřed všech starostí čas na to, abychom ty nejosobnější věci a vztahy procítili a pověděli – a pak se najednou ohlásí konec, a tu teprve pochopíme, co pro nás společný život znamenal.

Ale i když čas našeho setkávání skončil a místo po našich blízkých ve společném domově zůstává prázdné, zůstávají dál v našich srdcích. Nejen jejich život, ale i jejich smrt se stává kusem našeho života. Když nám odcházejí naši nejbližší, děje se něco v našem životě. Vždyť byli v našich srdcích. Jejich radost byla i naší radostí a jejich bolest byla i naší bolestí. Ve společenství s nimi se utvářela naše povaha a rostlo naše pochopení i náš vztah k životu a k lidem. Tu vidíme, co pro nás znamenají, a že jako svůj život i své blízké jsme přijali jako veliký dar. A že každý den, který se svými blízkými prožíváme, je příležitostí k upřímné lásce a vzájemnému pochopení.

Ale ať už to bylo sebekrásnější, jednou to zde musí skončit. Byli jste v srdci té, která vám byla nejbližší, ale to srdce už zmlklo a ustalo. A přece – i přes tu smrt dál platí: *Jste v srdcích našich, abychom živi byli*, a to až na věky živi byli. To je možné proto, že smíme spočívat v Bohu, v Božím srdci. Jsme zakotveni v Boží lásce a věrnosti, z níž pochází řád vesmíru, života i každý a každá z nás. Tuto účast na Boží lásce nám otevřel a potvrdil Kristus, v němž jsou překonány všechny překážky, takže ani smrt nezrušila Boží blízkost a lásku k nám. Právě v umírání a smrti Pána Ježíše Krista vyvrcholila Boží láska. On si nás zamiloval Boží láskou, abychom byli v jeho srdci, když umíráme, a abychom měli účast i na Boží věčnosti.

To všechno se při nás děje, když přijímáme Boha do svých srdcí a vyznáváme: „Ty, svatý Bože, jsi v našich srdcích. Poznali jsme nejen tíhu nemoci a smrti, ale i tvou moc, moc života a lásky, a věříme, že není ztraceno to, cos probudil a osvědčil v životě našich zesnulých i při nás.“ Amen /JV

[zpět na obsah](#)

6/11 PŘÍKLAD ČISTÉ LÁSKY

Př 31,10-13.28.31: *Ženu statečnou kdo nalezne? Je daleko cennější než perly. Srdce jejího muže na ni spoléhá a nepostrádá zdar. Prokazuje mu jen dobro a žádné zlo po celý život. Stará se o vlnu a o len, pracuje s chutí vlastníma rukama... Její děti postávají a blahořečí jí: Statečně si vedly mnohé dcery, ale ty je všechny předčíš. - Klamavá je líbeznost, pomíjivá krása; žena, jež se bojí Hospodina, dojde chvály. Dej te jí z ovoce jejích rukou, ať ji chválí v branách její činy!*

Šťastný je muž, který najde ženu statečnou. Je daleko cennější než perly, než peníze a majetek vůbec. A není důležitá jen vnější krása: *Klamavá je líbeznost, pomíjivá krása; avšak žena, jež se bojí Hospodina, dojde chvály.* Bát se Hospodina tu znamená vidět život jako dar od Boha. Jen málo žen se tak na žen nedívá. Asi je to způsobeno mateřstvím, které ženě dává citlivost, větší stálost ve vztazích, odpovědnost za potomstvo i schopnost vytvářet bezpečný domov. Taková bázeň, tedy úct k životu umožňuje ženě niterněji chápat tajemství bytí nežli rozumujícímu muži. Proto většinu účastníků bohoslužebných shromáždění představují ženy. Ženy často upracované, obtížené mnoha povinnostmi, a přece právě proto přicházející Bohu děkovat a prosit o sílu ke každodenní práci.

Možná se někomu zdá nepatřičné, že tu je chválena žena, ale Písmo svaté to dělá. A tato chvála končí slovy: *Dejte jí z ovoce jejích rukou, ať ji chválí v branách její činy.* Věrnost a pracovitost se chválí sama, ale přece se má žena aspoň někdy dočkat uznání od svého okolí. Ne ovšem až po smrti! Jestliže ji chválí ti, kdo okoušejí její laskavost, je to ženě největší odměnou. A když poto její život jednoho dne skončí, patří vděčná chvála Bohu, který stvořil člověka jako muže a ženu, a který se dává přirtovnat k matce. Prorokovými ústy přece říká: „Jako matka těší, tak já vás těšiti budu, lide můj.“

Ztráta matky je z těch největších, které člověka potkávají. Vždyť právě mateřská láska je tou nejčistší a nejintenzivnější podobou lásky, jako my lidé známe. Smyslná láska pomine, ale láska trpělivá, obětavá, nehledající vlastní prospěch a pokojná – nepomíjí nikdy. Je věčná, protože jejím původcem je sám Bůh. Co však máme dělat, když ji ztrácíme? Je to jistě důvod k hořkému pláči. Bůh nám jej ovšem nezakazuje, vždyť i Ježíš zaplakal nad hrobem Lazarovým. Avšak zármutek a pláč není to jediné, co nám zbývá. Láska nepomíjí, protože Bůh je láska, a on trvá na věky. V něm nacházíme útěchu v zármutku a sílu žít dál a najít smysl svého bytí.

Boží láska nám dává úctu k životu a statečnost k pracovitosti. Boží láska však jde ještě dál. Přemáhá smrt a překlenuje propast smrti vzkříšením Ježíše Krista. On říká: „Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.“ Důvěřujeme tomuto slovu. Není to slovo laciné útěchy. Je to slovo toho, který prokázal největší lásku, jakou může člověk mít, když se obětoval za své přátele, ba dokonce i nepřátele. Ježíš prožil naši smrt, ale překonal ji zmrtvýchvstáním, aby mohl pomáhat každému z nás. Všem lidem se tak otevírá věčný život. Otvírá se naděje na setkání s Boží láskou a se všemi, kdo v lásce žili a zemřeli, naděje na vítězství života nad smrtí, na vzkříšení s Kristem. Spolehněme se na tuto mocnou lásku. Není to snadné, když stojíme zarmoucení nad rakví milované ženy. Ale Bůh v nás svým slovem probouzí naději a svým Duchem ji rozlívá do lidských srdcí. Modleme se, abychom tuto naději od Boha měli ve chvíli svého pozemského loučení i v hodinu své vlastní smrti. Pane, smiluj se!

Kriste smiluj se! Pane, smiluj se nad námi! /JH/

[zpět na obsah](#)

6/12 NALEZNETE ODPOČINUTÍ

Mt 11,28-30: Pojdte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce; a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.

Pojdte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Pán Ježíš se k nám takto obrací, protože našim životním údělem je práce a dřina. Když člověk odchází z tohoto světa, pak se obyčejně připomíná, co vykonal. Kdo žil poctivě, po tom zůstává mnoho dobrého. Když přátelé vzpomínají na pana K.P., také se nejednou zmíní o práci, která vyplňovala většinu jeho života. Po práci samozřejmě přichází také únava. Současní lidé asi mají méně práce fyzické a více práce duševní, ale ta snad vyčerpává ještě víc. A tak nás všechny upracované a unavené Ježíš zve: *Pojdte ke mně, a já vám, dám odpočinout.*

Takové pozvání nás určitě zaujme. Vždyť se všichni těšíme na víkend, na dovolenou, sledujeme relaxační návody a vyhledáváme odborníky na relaxaci. Ježíš ovšem nevlastní žádné fit-centrum. On nabízí odpočinutí svým učením, jiným přístupem k životu a také tím, že dává Ducha lásky, pokoje a síly.

Ježíš Kristus nám dává odpočinout, když nás učí, že práce je sice důležitá, ale že není samospasitelná. I ti, kdo nemohou pracovat, mají přece u Boha velikou cenu! Ostatně i práci samu, sílu a schopnosti k ní nám dává Bůh. A určitě platí, že bez jeho požehnání je marná všechna lidská námaha.

Ježíš Kristus nám dává odpočinout, když nás napomíná, abychom při práci nezapomínali na modlitbu. V modlitbě vyjadřujeme důvěru, že Bůh lidem dává zemi, setbu, ale i růst a úrodu, aby se mohli radovat, že jejich snažení nebylo marné.

Ježíš Kristus nám dává odpočinout, když nás učí zachovávat den odpočinku. Naši předkové jej dodržovali. V neděli nakrmili a napojili dobytek a drůbež, pak šli do kostela a odpoledne četli nebo besedovali; v neděli pracovali jen v době senoseče nebo žní, pokud bouřka ohrožovala úrodu. „Sedmý den je den odpočinutí Hospodina, tvého Boha.“ Když si Bůh může odpočinout od svého díla, tím spíše my, jeho děti.

A dále Ježíš učí: *Vezměte na sebe mé jho a naleznete odpočinutí svým duším.* Ježíšovo jho, to jsou i břemena druhých lidí, jejich starosti, nemoci a viny. On je na sebe bere jako kříž, který mu určil jeho nebeský Otec. A jeho učedníci to mají dělat také. Ale je to nějaká úleva? Většina lidí odmítá myslit ještě na druhé, vždyť má každý svých starostí až nad hlavu. Ale Ježíš tvrdí, že toto jho *netlačí a netíží*. Když totiž člověk pomáhá svým bližním a nemyslí sobecky jen na sebe, děje se zázrak. Vždyť tam, kde lidé takto uvažují, je při díle Boží láska. A ta posiluje, dává radost, vytváří nové společenství a s ním opět vzájemnou pomoc a účast.

Taková je cesta k odpočinutí z únavy a skleslosti: když se spoléháme na Boha, když se modlíme za sebe i za druhé, když pamatujeme na svůj odpočinek

aspoň jeden den v týdnu a když si pomáháme navzájem. Na této cestě můžeme počítat s Ježíšovou blízkostí, s jeho posilou a s darovaným odpočínutím. Tady platí: „Ti, kdo skládají naději v Hospodina, nabývají nové síly; vznášejí se jako orlové, běží bez únavy, jdou bez umdlení.“

Avšak odpočínutí, které Ježíš zaslubuje, se netýká jen pozemského života, ale směřuje také k věčnému odpočinku jako ke konečnému cíli lidského putování. Pro ty, kdo Ježíšovi důvěřují, připravil odpočínutí v domě svého nebeského Otce. Tam najdou trvalý odpočinek ti, kdo padali pod tíhou své práce a pod břemenem svých povinností. Únava je nejenom důsledkem naší práce, ale především toho, že jsme odtrženi od nevyčerpatelného zdroje síly, jímž je Bůh, Stvořitel a Pán veškerenstva. Poutníkům, kteří jsou na smrt znaveni pozemským putováním, otevírá Kristus dveře k Otci. Z jeho rukou obdrží konečnou spásu, sjednocení s věčným zdrojem lásky, moudrosti a síly. Proto nás unavené, sklíčené a pochybující Zjevení Janovo povzbuzuje: „Blahoslavení, kteří v Pánu umírají. Duch jim jasně praví, aby odpočinuli od svých prací. A jejich skutky jdou za nimi.“ Možná nás to udiví, ale u Boha mají lidské skutky a lidská práce veliký význam, protože jsou svědectvím o poctivosti a věrnosti. Patří do Božího plánu pomoci lidem. Samozřejmě musí být tyto skutky a tato díla očištěna od všech našich nedostatků Kristovou obětí na kříži. A on, náš Pán, nás chce takto očistit a uvést do konečného pokoje a odpočínutí. Proto se nemáme děsit smrti, vždyť víme, že naše loučení není navždy. Pán připravil místo ve věčném Božím odpočínutí všem, kdo s věřícím srdcem přijímají jeho výzvu: *Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Amen*

[zpět na obsah](#)

6/13 OBKLOPENI BOŽÍM MILOSRDENSTVÍM

Ž 103,1-5.15-18: *Dobrořeč, má duše, Hospodinu, a celé nitro mé jménu svatému jeho. Dobrořeč, duše má, Hospodinu, a nezapomínej na všechna dobrodiní jeho. On ti odpouští vechny nepravosti, on uzdravuje všechny nemoci tvé. On vysvobozuje ze zahynutí život tvůj, on tě korunuje milosrdenstvím a mnohým slitováním. Hospodin nasycuje dobrými věcmi ústa tvá, takže se obnovuje jako orlice mladost tvá... Dnové člověka jsou jako tráva a jako květ polní kvete. Když na něj povane vítr, už tu není, neukáže se už na svém místě. Milosrdenství pak Hospodinovo je od věků až na věky nad těmi, kteří se ho bojí, a spravedlnost jeho nad syny synů, kteří zachovávají smlouvu jeho a pamatují na přikázání jeho, aby je činili. Dobrořeč, duše má, Hospodinu.*

Život člověka je pod tlakem pádícího času. Sotva přijdeme z práce, už začíná další lopota. Večer uléháme k odpočinku a už myslíme na to, co nás od časného rána zase čeká. Nemáme čas se ohlédnout a zamyslet nad tím, co nám uplynulý den přinesl, nemáme kdy prožít radost a vděčnost. A když přijde něco tak nevyhnutelného jako je smrt, naplňují nás nejrůznější pocity od smutku přes beznaděj až po výčitky Bohu nebo osudu. Navíc zajišťování pohřbu přináší další starosti, na které nejsme zvyklí.

Boží slovo nás však vede jiným směrem. Na jedné straně je v tomto žalmu vyslovena účast s naším údělem,. Je velmi důležité, že nám Bohem inspirovaný

pisatel pomůže několika výstižnými slovy povědět, co se nám honí hlavou: „*Dnové člověka jsou jako tráva a jako květ polní kvete. Když na něj povane vítr, už tu není, neukáže se už na své místě.*“ Ano, takové to s námi lidmi je, a není dobré na to zapomínat. Ačkoli člověk je první mezi všemi tvory, přece se ve svém údělu velmi podobá trávě. Od svého narození vyrůstá a kvete do krásy. Ale po nějaké době zavane vítr času, přinese stáří a s ním nemoc a člověk se k nepoznání změní. A jednoho dne je najednou místo našeho milovaného člověka prázdné a on se sem už nevrátí. - Je v tom velká moudrost, když člověk dokáže svoje bytí takto chápat a přijímat. Potom si váží každého dne a každého dobrého daru a laskavého slova. A když přijde konec, pak se vedle rozechvění a úzkosti z posledního rozloučení mohou rozeznít i tóny vděčnosti: „*Dobrořeč, duše má, Hospodinu!*“

Vím, že i vy, vážení pozůstalí, tomu dobře rozumíte. Kolik jen to bylo Božích dobrodiní, zvláštních darů v podobě slov a činů, které naše zesnulá přijala a rozdala! „*Nezapomínej na všechna dobrodiní jeho!*“ S vděčností si je můžeme připomínat nyní a později i v budoucnu. „*Dobrořeč, duše má, Hospodinu, neboť on ti odpouští všechny nepravosti.*“ Je to velký dar, když člověk ví, že jeho chyby, omyly a provinění Bůh odpouští a že je proto může nechat za sebou. Vždyť když Bůh odpouští, pak dokonale, už nám naše hříchy více nepřipomíná. A stejně velká věc je i to, co z Božího odpuštění plyne: že si i my odpuštíme navzájem. Když lidé nevědí o Božím odpuštění, pak většinou neumějí odpustit ani jeden druhému. Tváří se jako bezchybní a vinu za všechno nevydařené přičítají těm druhým. Ale kolikrát se musíme odpustit v manželství, v rodině, mezi rodiči a dětmi, mezi sousedy a spolupracovníky! Dobrořečme Pánu Bohu za to, že nás tomu učí a že náš život je tím snesitelnější. Děkujme, že nám odpouští dokonale, protože jeho Syn za naše hříchy zaplatil obětí svého vlastního života. Proto smíme odcházet i z tohoto světa s nadějí, že nás Bůh ospravedlňuje a jako očištěné přijímá za účastníky své spravedlnosti a své svobody.

Ale když čteme: Dobrořeč za to, že „*nás uzdravuje ze všech nemocí,*“ pak si řekneme: Tak to přece není! Vždyť jsme v posledních měsících ba letech museli bojovat s nemocí, která se nedala vyléčit a která nakonec skončila smrtí. Ale už to, jak jste s nemocí zápolili a koik mimořádné pomoci a lidskosti jste přitom zakusili, ukazuje na Boží pomoc. Bůh uzdravuje všechny nemoci. A konečně i tu poslední, nemoc smrti, přemáhá Kristovým vzkříšením. Tu smíme věřit, že poslední nepřítel, smrt, je poražen tam, kde Kristus vloží na člověka ruku a řekne: „*Jsi můj, jsi má, půjdeš-li třeba údolím stínu smrti, neboj seš zlého, neboť já jsem s tebou.*“

To všechno a mnoho dalšího je dobrým důvodem, abychom nad rakví zemřelé sestry dobrořečili a děkovali Pánu Bohu. Vždyť i vy sami jste mnohokrát poznali nečekanou pomoc a přijímali sílu tam, kde jste mysleli, že už to dál nepůjde.

A vrcholná myšlenka žalmového textu je vyslovena v závěru: „*Milosrdenství Hospodinovo je od věků na věky nad těmi, kdo se ho bojí, a spravedlnost jeho nad syny synů, kteří zachovávají smlouvu jeho a pamatují na přikázání jeho,*

aby je činili."

Tato slova vylučují jakokoli nahodilost lidského údělu. Jsou řečena jako protiklad k tomu, že člověk je jako tráva a kvapně odchází a najednou už tu není. Takoví jsme my všichni. Ale ještě se neukázalo, co budeme. Jako Boží obraz však nejsme pouhou obětí nahodilostí a nevyhnutelného stárnutí a smrti. Od věků až na věky je s námi Boží milosrdenství. Kralický překlad Písma říká: „Je nad námi.“ Ale Boží milosrdenství je také vedle nás, abychom se o ně mohli opřít, a pod námi, abychom nepadli, a před námi, abychom neztratili směr. Když se mluví o Božím milosrdenství, slyšíme v tom souhrnně: Bůh je věrný a nikdy tě neopustí. Je blízký a nikdy se mu neztrátiš. Je mocný, takže tě nic nevyrvé z jeho ruky. A konečně: Bůh tě miluje věčnou láskou.

Není proto marné, když se držíme Kristova učení a když pamatujeme na jeho přikázání. A to ne především z nějaké povinnosti, ale z lásky k němu. Vždyť Bůh nás stvořil a křtem svatým nás přijal za své, a tak nás osobně pozval na Ježíšovu cestu. Bůh nás zahrnuje svým dobrodiním, Bůh nás miluje. Boží milosrdenství je jako neviditelná ruka, která kolem nás vytváří bezpečí a zažehuje světlo i v temnotách zkoušek a smrti.

Také vy, truchloící a zarmoucení, se proto můžete o jistotu Boží lásky opírat dnes a každý další den. „Dobrořeč, duše má, Hospodinu!“
Amen /JH/

[zpět na obsah](#)

6/14 U BOHA MÁME DOMOV

Žalm 90,1b-17: Panovníku, u tebe jsme měli domov v každém pokolení. Než se hory zrodily, než vznikl svět a země, od věků na věky jsi ty, Bože. Ty člověka v prach obrácíš, pravíš: „Zpět, synové Adamovi!“ Tisíc let je v tvých očích jako včerejšek, jenž minul, jako jedna noční hlídka. Jako povodeň je smeteš, prchnou jako spánek, jsou jak tráva, která odkvétá hned ráno; zrána rozkvete a už odkvétá, večer uvadne a uschne. Pro tvůj hněv spějeme ke svému konci zděšení tvým rozhořčením. Před sebe si kladeš naše nepravosti, do světla své tváře naše tajné hříchy. Pro tvou prchlivost naše dny pomíjejí a jako vzdech dozívají naše léta. Počet našich let je sedmdesát roků, a jsme-li při síle, pak osmdesát, mohou se pyšnit leda trápením a ničemnostmi; kvapem uplynou, v letu odcházíme. Kdo zná sílu tvého hněvu, tvou prchlivost, jak by se nebál? Nauč nás počítat naše dny, ať získáme moudrost srdce. Vrať se, Hospodine! Jak dlouho se chceš hněvat? Měj se svými služebníky soucit, nasyť nás svým milosrdenstvím hned v jitře a po všechny své dny se budeme radovat a plesat. Tolik radosti nám dopřej, kolik bylo dnů, v nichž jsi nás pokořoval, a let, v nichž se nám vedlo zle. Nechť se na tvých služebnících ukáže tvé dílo a tvá důstojnost na jejich synech! Vlídnost Panovníka, Boha našeho, buď s námi. Upevni nám dílo našich rukou, dílo rukou našich učň pevným.

Tento žalm vyjadřuje nejen osobní zkušenost jednotlivce, ale také celého lidstva. Žalmista měl těžký život, plný zkoušek a zklamání. Znal bolestné důsledky lidské neposlušnosti a hříchů, ale i sám na sobě zakusil Boží přísnost. Tato modlitba vyjadřuje pohled na lidi a na Boha v jeho hněvu i milosrdenství.

Na počátku zmiňuje krátkost lidského života. Z našeho pohledu je to velký rozdíl, zda se člověk dožije třiceti nebo osmdesáti let. Z Božího pohledu je však to obojí čas krátký, neboť u Boha je *tisíc let jako včerejšek, jenž minul, jako jedna noční hlídka*. Každé lidské pokolení odchází jako požatá tráva, jako usušená louka. Na jeho místo nastupuje pokolení nové, aby neslo dále pochodeň života - a aby ovšem za nějaký čas i ono ustoupilo dalším generacím. Je to zdánlivý koloběh, nic netrvá věčně, všecko je v pohybu. Avšak jeden jediný pevný bod tu žalmista vidí: je to Bůh, Stvořitel, který udržuje a soudí všechno. On byl dříve, než se zrodily hory, dříve než vznikl svět a země. Tohoto Boha věčného a nesmrtelného oslavuje a uctívá. A v něho také doufá, protože ví, že na něm všecko na světě závisí. A ačkoli je tento Bůh vševědoucí, všemohoucí a nesmrtelný, tedy pro nás nepředstavitelný, přece zdůrazňuje: *U tebe, jsme, Panovníku, měli domov v každém pokolení*. Bůh není nevypočitatelný osud, ačkoli jeho myšlení je jiné nežli naše. Bůh také není jen přísný a spravedlivý soudce nad jednotlivci, rodinami a národy. Bůh je pro žalmistu - a také pro všechny, kdo ho navzdory své hříšnosti a smrtelnosti hledají,- trvalým domovem. Tu oceníme pravdivost veršů Josefa Václava Sládka: „V náručí Boží, odkud jsme vyšli, večer se všichni sejdeme zas.“ Bůh je domovem časným i věčným. Můžeme se k němu obracet ve zkouškách a pokušeních všedních dnů. Jako dítě k matce k němu přicházíme se svým menším či větším žalem. Anebo jako marnotratný syn k otci, když se vrací svým promarněným životem: „Otče, přijmi mě za svého služebníka.“ A stejně tak se k Bohu uchylujeme, když nastává rozdělení těla a duše, když naše životní stezka nezadržitelně končí a dál už se jít nedá. A spoléháme se při tom na Ježíšovo zaslíbení: „V domě mého Otce je mnoho příbytků. Jdu, abych vám připravil místo.“

Poznáváme sice Boha jako svůj domov, ale nejsme na světě nastálo. Lidský život je krátký a křehký! Proč je tak závislý na Bohu a na jeho milostivé pomoci? Neradi o tom mluvíme, ale Boží slovo to říká jasně: *Pro tvůj hněv spějeme ke svému konci zděšení tvým rozhořčením. Před sebe si kladeš naše nepravosti, do světla své tváře naše tajné hříchy*. Proto nikdo z lidí nežije věčně. *Počet našich let je sedmdesát roků, jsme-li při síle, pak osmdesát, a mohou se chlubit leda trápením a ničemnostmi*. Zní to velmi pochmurně. Pro některé lidi to je důvod k reptání proti Bohu, pro jiné důkaz, že Bůh není. Mnozí proto pojmají svůj časově omezený život ve smyslu: „Jezme, pijme, vždyť zítra zemřeme.“ Žijí nezodpovědně, nehledí napravo ani nalevo, pohrdají Božími zákony, a tak v tomto světě jen rozmnožují trápení své i svých bližních a zkracují si už tak nedlouhý život. My však máme žít zodpovědně, v bázni před Bohem, vážit si každého dne a využívat času k činění dobra. Se žalmistou máme prosit: *Nauč nás počítat naše dny, ať získáme moudrost srdce*. Kéž bychom všichni dostali od Boha tuto moudrost a žili s vědomím, že náš život může být v kteroukoli chvíli položen na váhu Božího soudu! Kdyby si to lidé uvědomovali, žili by zcela jinak a bylo by na světě lépe.

Žalmista ještě prosí: *Vrať se, Hospodine, jak dlouho se chceš hněvat?* My všichni Boha potřebujeme, ať už to uznáváme nebo ne. Bez Boha ztrácíme základ svého života, život se pak jeví jako nesmyslný a marný. Bez víry, která navazuje důvěrný vztah člověka ke Stvořiteli a která umožňuje poznat pravý domov, bez této víry pociťujeme jen prázdnotu a neutišitelný nepokoj. Svatý Augustin to vyjadřuje nádhernými slovy: „Bože, tys nás stvořil pro sebe a naše

srdce je nepokojné, dokud nespočine v tobě." Z Božího slova víme, že Bůh se chce k lidem vrátit, že mu nejsme lhostejní. Miluje člověka nezničitelnou láskou a jeho srdce se trápí nad naší nevděčností a našimi spory. Avšak Bůh, i když se hněvá, má s námi soucit a je neskonale milosrdný. Boží hněv je výrazem jeho lásky, vede nás k nápravě a návratu k Bohu. Především se rozpomeňme na ten největší zázrak Boží lásky: dal svého jediného Syna jako oběť za naše hříchy. Ježíš nesl Boží hněv místo nás, kteří si to pro své hříchy zasloužíme. Ježíš nás zastoupil. A proto „kdo věří v Syna Božího, má život věčný. Kdo však v něj nevěří, na tom hněv Boží zůstává“.

Jestliže v našem životě hraje Bůh ústřední roli, dostává naše sedmdesáti- či osmadesátileté putování svůj smysl. I když je život plný práce a lopoty, přece smí člověk s plnou důvěrou prosit, aby jej Bůh navzdory všem chybám a nedostatkům nezavrhl jako bezcenný, ale vybral z něho to nejlepší: *Nechť se na tvých služebnících ukáže tvé dílo. Upevni nám dílo našich rukou.* – Dílo člověka, který žije v bázni před věčným Bohem, Bůh sám dokoná. Jeho soud znamená odvržení všeho bezcenného a vyzdvižení toho, co jsme konali z lásky. Na to pak může navázat budoucí pokolení, když přemýšlí o díle svého zemřelého. Může se ujmout dobrého dědictví, s Boží pomocí je rozmnožovat a pak to dobré předávat dál. I v této době, kdy se téměř všechno staré považuje za překonané a nepotřebné. Ovšem lecco starého může být drahocenné, může obsahovat moudrost a tajemství života – života v lásce a spravedlnosti.

Takto smíte, vážení zarmoucení, díky Božímu slovu vidět život svého drahého manžela, tatínka, dědečka, přítele a souseda. Kéž vám Pán Bůh daruje tu pravou moudrost, abyste, vy mladší, našli to cenné a vzácné, co váš drahý odkazuje, a abyste v tom dokázali pokračovat. Když se vám to podaří, bude to vaše útěcha a radost. A také vaše životní dílo bude navzdory vší lidské nedokonalosti a smrtelnosti naplněno. Díky Bohu za jeho lásku a milost. /JH/
/

[zpět na obsah](#)

6/15 BŮH NA NÁS STÁLE PAMATUJE

Ž 8,2-5.10: *Hospodine, Pane náš, jak vznešené je tvoje jméno po vsí zemi! Svou velebnost vyvýšil jsi nad nebesa. Ústy nemluvnat a kojenců jsi vybudoval mocný val proti svým protivníkům a zastavil nepřítele planoucího pomstou. Vidím tvá nebesa, dílo tvých prstů, měsíc a hvězdy, jež jsi tam upevnil: Co je člověk, že na něho pamatuješ, syn člověka, že se ho ujímáš?... Hospodine, Pane náš, jak vznešené je tvoje jméno po vsí zemi.*

Ř 8,38-39: *Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná jiná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.*

Přišli jsme se rozloučit s panem J.T. Vy, jeho nejbližší, ale i další – sousedé, přátelé a spolupracovníci. Asi v této chvíli především vzpomínáme, jaký byl, vybavují se nám různé příběhy a historky z jeho života. Nejlépe jste ho znali vy, jeho rodina. A přece - znali jste ho opravdu dobře? Dokázali byste říci, kým vlastně byl? Kým byl doopravdy? A kým je nyní, teď, v této chvíli, když už zemřel?

Myslíme si možná nejprve, že ano, že bychom to dokázali. A přece je druhý

člověk pro nás nakonec velikým tajemstvím. Vždyť my sami, kdybychom měli o sobě říci, kdo vlastně jsme, těžko bychom to dokázali vyjádřit. Vždyť často překvapíme sami sebe, v dobrém i ve zlém.

Bible nás učí takto otevřeně se ptát, kdo vlastně jsme, kam ve svém životě směřujeme, jaký smysl to dává a jak se to všechno v našem životě dohromady rýmuje, co náš život pojí v jeden celek. Slyšeli jsme tu otázku zcela zřetelně v prvním čtení ze žalmu. *Kdo je člověk? A ta otázka pokračuje: že na něho pamatuješ?*

Člověk pamatuje jeden na druhého, když mezi lidmi vládne láska. A je krásné, že to tak může být, že na sebe navzájem můžeme pamatovat. Vždyť jaké by to bylo, kdyby to neplatilo, kdyby existovalo jenom „sejde z očí, sejde z myslí“! Kdybychom my na nikoho nepamatovali a nikdo nepamatoval na nás – jak ubohý by byl život, jak bychom byli strašně sami!

Kromě toho – můžeme cítit, že nejsme opuštěni, ani když kolem nás druzí lidé nejsou. Je při nás ten, k němuž na dně duše cítíme touhu se obracet jako k Otci. Je při nás a má nás na paměti, nejsme mu lhostejní. K němu se žalmista obrací, když volá: *Kdo je člověk, že na něho pamatuješ. A nakonec: Hospodine, Pane náš, jak vznešené je tvoje jméno po vsí zemi!*

První, co jsme tedy mohli pochopit je to, že nás někdo má na paměti, ať o tom víme nebo nevíme. Nezapomínána nás a myslí na nás. Toto vědomí nás pozvedá z prachu a dává našim životům pravou důstojnost. Poněvadž víme o tom, který na nás myslí, pak se můžeme dívat na věci jinak. Jako v tomto žalmu, kde v plnosti zazní chvála a vděčnost za celé stvoření. Tento nový pohled je pohled vděčnosti. Vždyť nic nebylo a není samozřejmé. Dar života, tolik krásných chvil a tolik vzácných setkání a příležitostí! A tak se člověku derou do úst slova díků, která se ani nedají vypovědět.

Někdy se nám stává, že vypočítáváme, co nám dáno a co nám dopřáno nebylo. Ale můžeme uvažovat také jinak: Co všechno jen bylo člověku dáno prožít! Co všechno směl prožít a rád prožíval náš zesnulý! Třeba řízení vozidel, procházky lesem, péče o včely. To přece nebylo samo od sebe. A jistěže ho potkávalo také mnoho těžkého, ale i tehdy a právě tehdy nebyl zapomenut.

Tuto víru vyjadřuje i druhý biblický oddíl z dopisu apoštola Pavla do Říma, kde se ptá: *Kdo nás odloučí od lásky Kristovy?* A postupně vykládá, jaké všechny těžkosti mohou na člověka přijít: *pronásledování, hlad, bída*, ale jistě i vina nebo selhání. Přitom nás možná napadne, jaká nebezpečí potkávala našeho zesnulého na jeho cestách. Dojdeme nakonec k tomu, co jej potkalo nedávno, jak odešel. Ale i tady do toho, a právě do toho, zní slavné křesťanské vyznání: *Nic nás nedokáže odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, nic, ani smrt.*

Jako křesťané věříme, že Boží péče o nás, Boží láska se nejvíc, nejzřetelněji a nejúplněji projevila v Ježíši Kristu. V něm, v celém jeho příběhu je vidět, jak velice ležíme na mysli tomu, ke kterému se smíme obracet jako k Otci. Dvě základní věci si na Ježíšově příběhu připomínáme: zemřel potupnou smrtí a opět vstal z mrtvých. To znamená, že nás nic nemůže odloučit od této lásky. Ani smrt, která přece jinak udělá konec všemu, ano i vzpomínkám. Ale on na nás pamatuje i ve smrti. Ani smrt nepřetíná tento vztah.

Loučíme se s panem J. T. Vzpomínáme na to, jaký byl. A ať byl jakýkoli,

především ležel na srdci tomu, který jej postavil do života. A z jeho paměti nevypadl ani ve smrti. Amen. /JJ/

[zpět na obsah](#)

6/16 MÁME DŮVOD K VDĚČNOSTI

Ž 103,1-5.10-12.15-18: Dobrořeč, má duše, Hospodinu, celé nitro mé jeho svatému jménu! Dobrořeč, má duše, Hospodinu, nezapomínej na žádné jeho dobrodiní. On ti odpouští všechny nepravosti, ze všech nemocí tě uzdravuje, vykupuje ze zkázy tvůj život, věncí tě svým milosrdenstvím a slitováním, po celý tvůj věk tě sytí dobrem, tvé mládí se obnovuje jako mládí orla...Nenakládá s námi podle našich hříchů, neodplácí nám dle našich nepravostí. Jak vysoko nad zemí je nebe, tak mohutně se klene jeho milosrdenství nad těmi, kdo se ho bojí; jak je vzdálen východ od západu, tak od nás vzdaluje naše nevěrnosti... Člověk, jehož dny jsou jako tráva, rozkvétá jak polní kvítí; sotva ho ovane vítr, už tu není, už se neobjeví na své místě. Avšak Hospodinovo milosrdenství je od věků na věky s těmi, kteří se ho bojí, jeho spravedlnost se syny synů, s těmi, kteří dodržují jeho smlouvu, kteří pamatují na jeho ustanovení a plní je.

Je to jedno velké děkování. A možná si říkáte, že se to přece pro smutnou chvíli loučení nehodí. Avšak žalm je připsán Davidovi, jehož život nebyl vůbec jednoduchý a snadný, ale v osobním i veřejném životě někdy dost složitý. A tak David vybízí sám sebe: *Dobrořeč, má duše*, děkuj Bohu!

Víme i my, že máme zač děkovat? Možná, že bereme život příliš samozřejmě. Ale všechno je tak křehké a ze všech stran ohrožené. Když se ráno probudíme a všechno je na svém místě, slunce na nebi, příroda kolem nás, naši blízcí – není to zázrak? A druhý den zas? Není podivuhodné a vzácné všecko to, co považujeme za běžné a normální? Tak málo by stačilo, aby to vše přestalo existovat, aby už dávno všechno skončilo ve zmaru! Stačí přece i malé vychýlení z řádu, malá náhoda, a vše může být jinak. A nemusíme myslet zrovna na přírodní a jiné pohromy. Stačí, aby se z lidských srdcí vytratil soucit, ochota k pomoci a k oběti – a ze světa by zbyla jenom poušť.

Dobrořeč, má duše, Hospodinu! Můžeme si představit, jak to žalmista sám sobě říká. A je to tak, že to musíme říkat i my sami sobě a nesmíme čekat, až nám to řekne někdo zvenčí, někdo jiný. I známé pravdy si někdy musíme říkat sami, protože nikdo jiný to za nás neudělá. A tak žalmista, David, říká sám sobě: ty, člověče, děkuj Bohu, vždyť máš zač, jen si vzpomeň, jak to v tvém životě doopravdy bylo.

A když o tom žalmista přemýšlí, pak si uvědomuje: dostal jsi toho nemálo. Říká: *Po celý tvůj život tě sytí dobrem.* Anebo: *Vykupuje ze zkázy tvůj život.* - To neznamena, že se člověku nemůže nic stát, ale znamená to, že život není samozřejmý. A stejně tak není náš život úplně černý a marný. A jestliže se tak někdy jeví, může se tomu člověk přece vzepřít a vyznávat svou víru v Boží milosrdenství.

I kdyby si všichni kolem nás jen stěžovali anebo život proklínali, žalmista nepouští ze zřetele dobrou Boží moc.

Toto přesvědčení žalmista nikomu nevnucuje, ale pouze říká, čemu sám věří a co se v jeho životě osvědčilo: *Člověk, jehož dny jsou jako tráva, rozkvétá jak polní kvítí; sotva ho ovane vítr, už tu není, už se neobjeví na svém místě.*

Avšak Hospodinovo milosrdenství je od věků na věky.

A jak se projevuje Boží milosrdenství nejmocněji? Odpuštěním! K tomu se žalmista pořád vrací a stále to opakuje: *Odpouští ti všechny nepravosti. .. Jak je vzdálen východ od západu, tak od nás vzdaluje naše nevěrnosti... Jako se nad syny slitovává otec, slitovává se Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí.* -

Odpuštění potřebujeme nejmocněji, více nežli jinak důležité zdraví. A na dně duše také po odpuštění snad nejmocněji ze všeho toužíme. Přejeme si, aby byly zahojeny rány, bolesti a křivdy a abychom i my sami našli sílu k odpuštění! Proto v modlitbě Páně prosíme: „A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.“

Žalmista ví, že odpuštění existuje, že trvá a že je větší než dokážeme pochopit, - *jako je vzdálen východ od západu*. Možná právě tehdy, když se uzavírá a končí život člověka, když si jej znovu vybavujeme, objevují se také výčitky, křivdy a hořkost.

Ale odpuštění má větší váhu, *milosrdenství se klene* vysoko nad námi jako obloha. Nech je, ať se klene nade vším, nech je, ať završí tvůj život, dopusť, aby odpuštění bylo prvním a posledním slovem nad životem tvého bližního.

Žalmista se dívá na svůj život a vybízí sám sebe k vděčnosti. I my jsme se tu sešli proto, abychom navzdory zármutku poděkovali za uplynulý život svého zesnulého. Víme, že nic dobrého v jeho životě nebylo samozřejmě a nechceme na to zapomenout. Chceme poděkovat za to, že dobro neubývá a že se nevytratilo. Chceme poděkovat za všechny stopy Božího milosrdenství v životě zesnulého. A z tohoto Božího milosrdenství nevypadl ani ve smrti. Vždyť Boží milosrdenství se ukázalo na Kristu, který za nás zemřel a pro nás vstal z mrtvých. A toto Boží milosrdenství se klene i nyní nad námi nade všemi. /JJ/

[zpět na obsah](#)

6/17 PRAVÝ ŽIVOT I V SOUŽENÍ

Ž 71,19-21: Bože, tvoje spravedlnost až k výšinám sahá, vykonal veliké věci. Bože, kdo je tobě roven! Ty jsi mi dal zakusit četná zlá soužení a zase mi život vracíš a z propasti země přivádíš mě nazpět. Ty mě stále činíš větším, útěchou mě zahrnuješ.

Žalmy jsou písně, modlitby, volání i ztišení. Vycházejí z nejrůznějších životních okolností. Žalm, z něhož jsme četli, nás nenechává na pochybách, že pisatel také zažil ledacos zlého: *Ty jsi mi dal zakusit četná zlá soužení*. A přece vyústí do jásavého vyznání: *Ty mě stále činíš větším, útěchou mě zahrnuješ*.

To v nás vyvolává otázku, zda člověk může stále růst. Chce se nám odpovědět, že ano. Ale není to v životě tak, že je naplněn bolestnými ztrátami, že nám toho pak zbývá méně a méně, méně života, méně radostného pocitu z něj a možná také méně ideálů? Jak to, že může žalmista nakonec prohlásit - smířen a naplněn radostí -: *Ty mě stále činíš větším, útěchou mě zahrnuješ?*

Musíme si všimnout toho, co je v biblickém myšlení podstatné a co je patrné z celého žalmu. Totiž že **mám za svůj život odpovědnost**. Jsme za svůj život odpovědní. A mám-li být v životě odpovědný, nemohu být sám sobě zákonem! Z toho vyrůstají mé životní postoje. Žalmista by nikdy neřekl: „Musíš věřit jen sám sobě a počítat jen sám se sebou.“ On prostě ví, že má nad sebou Boha.

Žije svůj život před Boží tváří. Avšak to jej nenaplňuje strachem, ale naopak, raduje se z toho. Volá: *Bože, tvoje spravedlnost až k výšinám sahá!* Raduje se z toho, protože ví, že tu není jen lidská nespravedlnost a absurdita zla. Raduje se z toho, že žije ve světle Boží tváře. A když přichází zlá soužení a nespravedlnost, nezavrdí se nadosmrti. Nevrací Bohu vstupenku jako jedna postava v románu Dostojevského. I v soužení zůstává odpovědný Bohu za svůj život, za svoje činy a za své postoje.

A za druhé, pak tedy otázka nezní, co od života očekávám já, ale co život očekává ode mne. Nejsem tu středem já sám s tím, co od života očekávám. Ne já kladu otázky životu a nikoli já vznáším na život svoje nároky. Je to naopak. Otázky mi klade život, klade mi je Bůh. Mám se tedy ptát, co život a co Bůh očekává v dané konkrétní chvíli ode mne. V tom, co mě potkává, mohu nalézat smysl tak, že v dané situaci zaujmu nějaký postoj. I v beznadějně situaci má každý z nás možnost volby, jak se zachovat. A teď už asi dobře rozumíme, proč žalmista říká: *Ty mě stále činiš větším, útěchou mě zahrnuješ.* Stále se můžeme něco nového učit, můžeme navzdory ztrátám růst, vždy si můžeme něco důležitého uvědomit a něco dobrého udělat. Anebo můžeme hledat a objevovat krásu. Každá situace nám může být výzvou, abychom si osvojili víc trpělivosti, víc statečnosti a víc ohleduplnosti. Život není jen tříšť či řada bezúspěšných a bezvýhodných okamžiků. Život může být dokonce jako kniha psaná jedním tahem. Bez útěchy jsem v životě nezůstal, vyznává žalmista. *Zas mi život navracíš.*

A myslím, že tomu tak bylo i u našeho zesnulého. Zakusil četná zlá soužení, ale Bohu vstupenku nevrátil. Asi by řekl, že přes to všechno byl ten život dobrý a bohatý. A my ještě k tomu máme křesťanskou naději! Po četných zlých souženích vyvedl Bůh Ježíše Krista z propasti země. To znamená, že i my smíme mít naději. I my se můžeme těšit, a to, co očekáváme nakonec, je plná náruč útěchy.

/JJ/

[zpět na obsah](#)

6/18/ JSME OBDAROVÁNI VÍROU

1 (6,66-67n: Od té chvíle ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním nechodili. Ježíš řekl Dvanácti: „I vy chcete odejít?“ Simon Petr mu odpověděl:)

6,68-69: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Kristus, Syn Boha živého.“

Jób 19,25: Já vím, že můj Vykupitel je živ a jako poslední se postaví nad prachem.

Shromáždili jsme se na tomto místě, abychom se rozloučili se sestrou..., která byla povolána do odpočínutí Božího lidu ve věku... let. A my při jejím skonání stojíme v pokorném údivu a s vděčností za Boží milost, která ji po celý život provázela a z které ona také každý den čerpala. Myslíme na Boží sílu, která její chřadnoucí a pomíjející tělo podpírala. Ohlížíme se vděčně za mnoha lety její duchovenské práce v tomto sboru, kterou vedle svého pracovního úvazku konala svědomitě a odpovědně. V době, kdy byl uprázdňen, podpírala ty, kdo přicházeli s prosbou o pomoc. Jestliže se ptáme, kde se vzala její pevná životní orientace, zjistíme, že už v mládí uslyšela to zvláštní zavolání, kterému

nedokázala odolat a na jehož moc pak vsadila všechno, co byla a co měla, svou sílu a moudrost, celý svůj život. Pochopila, že to je *Slovo*, které nás spojuje s věčností, že to Slovo je Bůh sám. Pochopila, že Pán všeho vnesl do jejího život světlo, a tak dal všemu v ní a kolem ní mnohem větší srozumitelnost a smysl. Tak mohla dobře rozlišovat a rozhodovat se v souladu s jeho vůlí. Ano, jestliže *jsme uvěřili*, přišlo to k nám jako Boží dar, jehož se můžeme chopit a z něho čerpat jako ze studnice živé vody sílu pro každý nový den. Věděla, v koho uvěřila a kdo je jejím útočištěm uprostřed neklidných proměn a ve dnech nemoci. Spolu s Jóbem vyznávala: *Já vím, že můj Vykupitel je živ a jako poslední se postaví nad prachem.*

Takové vyznání vytryskne z hloubi duše jako pramen. Je to radostný výkřik víry: Ani v tom posledním okamžiku svého života nejsem sám, nejsem ztracen a nejsem bezdomovcem. Mám svého *Zastánce*, svého Pána, Beránka Božího, který přemohl i toho posledního nepřítele všeho živého – smrt! Ani my tu dnes nemůžeme vyznat nic většího a vědět nic znamenitějšího než řekl Jób: *Já vím, že můj Vykupitel žije!* To je ta úplně poslední jistota našeho života. Jób neříká: možná, snad, doufám, ale v plné jistotě víry prohlašuje: *Já vím!*

Ovšemže jsou i jiná vyznání, ve kterých živý Bůh místo nemá a ve kterých je popírán. Pak tu ovšem není ani žádná jistota. Na konci takového života má poslední slovo smrt. Náš svět se pyšní tím, co všechno ví a kolik tajemství vysvětlil. Nicméně to, co i dnes lidský život zásadně ovlivňuje, je víra ve *Vykupitele*, který *je živ* a který vstupuje do našeho života, aby mu dal řád, náplň, směr a cíl. Křesťanská víra je opakem iluze, boří všechny falešné opory a sama se tak vystavuje jakékoli zkoušce, aby snad nepodlehla pokušení lacino člověka omámit a vytrhnout jej ze skutečného života. I křesťanova naděje, jestliže je pravdivá, ví o nebezpečích, o bolesti, o neštěstí i o smrti. A musí v nich obstát a nad nimi zvítězit, ne sama sebou, ale tím Vykupitelem, který vytrhuje i ze smrti a kraluje *nad prachem* lidstva a světa jako věčný Pán – první i poslední, přítomný všude tam, kde je vděčně přijímán a vyznáván, i tam, kde je vědomě popírán.

Náš první biblický oddíl však mluví také o věrnosti. V životě máme mnoho příležitostí, abychom ji dokázali, ačkoli většina lidí snad ani neví, co to je – věrnost v manželství, v přátelství anebo v povolání. Ježíšovi jde o stálost *víry* jeho učedníků, a to za všech okolností. Bez věrných členů nemůže žádný sbor církve existovat. To přesně nám všem zemřelá sestra chtěla vzkázat právě výběrem biblických veršů na své smuteční oznámení. Vyzývá k víře a k věrnosti. Dobře věděla, že pro sborové pracovníky není nic bolestnějšího, než když ovce opouštějí Boží stáde. I Ježíš trpce nesl, když *ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním nechodili*. Proto říká Dvanácti až vyčítavě: *I vy chcete odejít?* Kristova církev nestojí ovšem na svých významných jednotlivcích, ale je nesena a žije vírou, věrností, láskou a modlitbami všech, kdo slovo Páně chtějí slyšet a budoucnost jeho království u jeho stolu již prožívat.

Pojďme tedy ve svém životě cestou věrnosti Ježíši Kristu, svému Vykupiteli. Jen on dává svůj pokoj všem těm, kdo k němu vzhlížejí, jen on je trvalým a mocným zdrojem síly, pravdy a spravedlnosti mezi všemi lidmi.

/JK/

[zpět na obsah](#)

6/19 NEŽIJEME SAMI SOBĚ

Ř 6,8-11: *Jestliže jsme spolu s Kristem zemřeli, věříme, že spolu s ním také budeme žít. Vždyť víme, že Kristus, když byl vzkříšen z mrtvých, už neumírá, smrt nad ním už nepanuje. Tak i vy počítejte s tím, že jste živi Bohu v Kristu Ježíši.*

Ř 14,7-8: *Nikdo z nás přece nežije sám sobě ani sám sobě neumírá. Žijeme-li, žijeme Pánu, umíráme-li, umíráme Pánu. Ať žijeme, ať umíráme, patříme Pánu.*

Shromáždili jsme se, abychom se rozloučili s vaší drahou maminkou a babičkou, která byla vytržena z vašeho středu ve věku... let. Smrt našich drahých je vždycky citelným zásahem do našeho života. Otevírá propastné hlubiny nejistoty a pomíjitelnosti a rozmetává to, co bylo dosud naší pevnou oporou a potěchou. Je těžké se s tím smířit. Ale jsme takto voláni, abychom pohlédli do hlubin Boží moudrosti a upevnili tak svá srdce v naději, kterou věčný Bůh dává těm, kdo v něho doufají, a duši, která jej hledá.

Není významnější příležitost, než když se rodina shromáždí při odchodu své matky. Je to přece událost podstatná a základní, protože matka je nejsilnějším poutem rodiny. Její láska vás vždycky přitahovala k sobě. I na této prosté skutečnosti se potvrzuje apoštolovo slovo, *že žádný z nás nežije sám sobě, ani sám sobě neumírá.* Je to pravdivá výpověď o lidském životě. Jsme spjati jak příbuzenskými svazky, tak přátelstvím na život a na smrt. Vy přítomní z blízka i dále to dnes potvrzujete. Cítíme a v srdci prožíváme hluboké spojení, které nás v životě těší a posiluje a které ve smrti a loučení bolí. Naše sestra *nežila sama sobě.* Žila pro vás a usilovala o vaše dobro, s vámi se radovala i trpěla. V takových zápasech poznáváme člověka, jeho duchovní hodnoty a základy, na kterých postavil svůj život. Poznáváme u něho dary nebeského Otce, které dovede postavit do služby svým bližním. *Nežije sám sobě, ale Pánu,* a myslí proto také na svou rodinu a své spolupracovníky.

Protože Pánu náležíme v životě, jsme jeho i ve smrti. On je ten první i poslední nad naším životem, *jemu patříme, ať žijeme nebo umíráme.* Patříme mu, dokud jsme živi, a to proto, že jsme ho poznali jako svého jediného Pána, jako milostivého, mocného a milujícího Otce. Proto žádná událost, ani smrt, nemůže otřást tímto poznáním. Jeho moc je větší nežli smrt a náš strach ze smrti. Jaká je to radost, že nejsme sami svoji, ale že patříme tomu, který se za nás obětoval a který dal všechno, aby nás vykoupil! V tomto poznání pak kotví i naše naděje. Právě v Ježíši Kristu, a jenom v něm, poznáváme, že tu není jenom smrt, ale i vzkříšení, prázdný hrob a vítězství nad touto časností.

A my se i nad rakví své zemřelé můžeme tímto ujištěním posilovat a svým životem tuto naději vyznávat. Nebo snad chceme patřit jen sami sobě a žít ve všem odkázání jen sami na sebe? Bez opory a zastání, ze všech stran ohrožování, spoutání strachem, bez naděje a pokoje? Vydání napospas marnosti?

Nejdůležitější je, abychom za všech okolností věděli, že jsme v Božích rukou a že patříme svému Pánu, který se i nad naším prachem postaví jako spravedlivý soudce i jako milostivý záchránce. Křesťanova naděje je pravdivá jen tehdy,

jestliže vytrvá i v bezvýhodné situaci a jestliže se osvědčí také v zápase se smrtí. Vždyť právě když se zdá, že je všemu konec, křesťanova naděje vítězí – ne sama sebou -, ale Kristovou mocí. Tento Pán, v jehož ruce jsme, nás učí, jak žít v pravé lásce, v pravdě a v pokoji. Učí nás, jak i ve smrti doufat, jak Boží vůli přijímat a jak i ke smrti přistupovat s vírou v život věčný. Tak jsme osvobozeni od všeho strachu a tak máme pravou svobodu Božích dětí. Jsme zakotveni ve víře v živého Pána a v jeho vítězství nad touto časností.

Tu si však musíme položit otázku, zda opravdu známe hlubinu bezpečnosti, jak svou knihu nazval Komenský. Právě ti, kdo berou vážně svou křesťanskou víru, vědí o své nedokonalosti a nestálosti. Nejsme ještě na konci, ale terpve na cestě, „upřeni k tomu, co je před námi, běžíme k cíli“. Jistotu nemáme v sobě, ale v Bohu, ke kterému hledíme a směřujeme. V Bohu je naše naděje, že příběh člověka neústí v pouhou nicotu, nesmyslnost a zmar, ale že *patříme Pánu*. On se za nás obětoval, a proto se i my k němu můžeme přiznávat obětí, tedy ochotně se vzdávat svého vlastního ve prospěch bližních.

Když jsme si jisti Boží přítomností, když víme, že nejenom náš život, ale i smrt je v rukou Božích, půjdeme životem nezlomeni. A nebudeme ani zmateni uprostřed všeho dvojznačného, co život přináší. Půjdeme cestou pravdy a naděje, a to ne sami, ale spolu se všemi, kdo *žijí a umírají Pánu* – jako sestra, u jejíž rakve jsme se tu sešli. Budme vděčni za její život, spojme se v Pánu pro život i smrt, a slovo apoštola nechť je naším potěšením i vyznáním. /JK/

[zpět na obsah](#)

6/20/ NAŠE SVĚTLO A NAŠE SPÁSA

Ž 27,1: Hospodin světlo mé a spasení mé, koho se budu báti? Hospodin síla života mého, koho se budu strašiti?

Milá zarmoucená rodino a vážení smuteční hosté! Shromáždili jsme se ve jménu Božím a očekáváme pomoc, kterou nabízí a dává ve svém slovu i pro ty nejtěžší a nejbolestnější chvíle lidského života. Z tohoto pokladu Boží pravdy znějí pro nás slova 27. žalmu. Milostivý Bůh toto slovo naplnil při vašem otci a našem bratru. Proto je tato chvíle příležitostí k poděkování za jeho život. Byl vám drahý, žil jej uprostřed vás, s vámi a pro vás. Uvědomujete si všechny skryté i zjevné oběti, které bez smlouvání a ochotně postavil do služby vašeho rodinného života. A my ostatní si vděčně připomínáme jeho dlouholetou obětavou službu v církvi a ve sboru.

Ptáme se: „ Co jej učinilo takovým, jaký byl, co bylo jeho sílou, proč na všechny úkoly stačil a pod jejich tíží neklesal?“ Odpověď zní: „Byla to jeho víra, která znala Pána a Dárce života a věděla, že on je ta největší síla života.“ Právě v těžkostech, které prožil, poznal, že největší potřebou člověka je vytrvat a že jediná síla, která nás pozdvihuje a drží, je u Hospodina. Kolik různých sil je v tomto světě? Ale jen jediná člověka drží v životě i ve smrti! Na tu ukazuje žalmista i bratr, nad jehož rakví jsme se shromáždili: *Síla mého života*, základ mého lidství je v Bohu. Já jsem ji našel, a ona se mi osvědčila!

Je tato víra v Boha, který dává sílu i požehnání životu, dílem strachu? Moderní člověk považuje strach za základní lidský pocit. Avšak důvěra v Boha oprošťuje od bázně, mobilizuje naše tvůrčí síly a zbavuje nás obav z budoucnosti. Bůh chce být tvou *záštitou* a dobrým pastýřem, a proto se nemusíš *bát* ničeho; on

je tvým světlem, žádná tma je nemůže pohltnout, a proto nemůžeš zabloudit. Máš pocit únavy a úzkosti, bojíš se, co přinese zítřejší den? Upokoj se! Pán občerství tvou duši a povede tě stezkou spravedlnosti. Ukáže ti, co je správné, abys nebyl zmaten, ale doufal ve vítězství Boží pravdy a spravedlnosti. I ve chvíli smrti je s tebou. On je nejen světlo tvé, ale i *spasení tvé*.

Když slyšíme toto žalmistovo vyznání, musíme myslet na Ježíše Krista, který řekl: „Já jsem světlo světa. Kdo mne následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života.“ Světlem se nemíní jen poznání, ale možnost života vůbec. Život nekončí v marnosti a nicotě, ale ve slávě nebeského Otce, do které nám otevřel bránu Ježíš Kristus svou obětí.

Kdo se ptá, k čemu je mu Bůh, církve a bohoslužebná shromáždění, má odpověď i od zesnulého bratra: Věřící člověk bez toho všeho nemůže být. Jsme stvořeni pro společenství s

Bohem a máme je vyhledávat po celý život na všech svých životních cestách. I my potřebujeme místo ke ztišení, místo pokoje a radosti, místo k zotavení a načerpání nových sil. Potřebujeme místo, kde s nás všechny obavy spadnou. Čím více jsme pohlcováni vírem a hlukem všedního dne, tím více toužíme po místě při „vodách tichých a pastvách zelených“.

Náš zesnulý bratr toto vše dobře věděl. Ale víme to i my? Čím léčíme své znavené duše, svůj neklid a špatné svědomí? Výsledkem našeho plahočení bývá bázeň a strach, pocit nicoty a marnosti. Ale ten, kdo má Boha za své jediné útočiště, ten smí vděčně a radostně vyznávat: *Hospodin světlo mé a spasení mé, koho se budu báti? Hospodin síla života mého, koho se budu strašiti? V údolí stínu smrti máme po svém boku záštitu. Památka našeho bratra i všech těch, jejichž silou byl Hospodin, nechť je mezi námi požehnaná!* /JK

[zpět na obsah](#)

6/21 SKLÁNÍME SE PŘED BOŽÍ VŮLÍ

Mt 6,10b: *Staň se tvá vůle jako v nebi, tak i na zemi.*

Těmito slovy prosíme, aby se Boží vůle dále na nebi i na zemi. Tak prosívala i naše sestra, když přicházela do společenství Božího lidu, a tato prosba se stala i vyznáním jejího života. Vždycky věrně vyznávala: „Pane Bože, nechť se stane tvá vůle.“ Tak, jak Boží vůli vyposlechla z jeho slova, tak se jí také bezvýhradně podvolovala. A my její památku uctíme tím, že se necháme tímto biblickým výrokiem oslovit a ve svém zármutku potěšit.

Prosíme, aby Boží vůle pronikla celý svět. Obyčejně modlitbu chápeme jako odvrácení od světa, jako únik z tohoto slzavého údolí; jako útěk k Bohu, který jako by s tímto zlým světem neměl nic společného. To je ovšem blud a vyvrací jej i tato prosba z modlitby Páně. Chce, aby svět byl dějištěm Boží vůle, ba ještě více: prostorem, ve kterém se uskutečňuje Boží láska. A když řekneme „Boží láska“, vyvstává nám před očima ihned Kristův kříž. Ne ovšem jako pouhý symbol, ale jako určitá událost, jako oběť. A v ní se Bůh sklání ke světu a strhuje člověka tak, že přestává být divákem a stává se svědkem Boží vůle, která se nám zjevuje.

Boží vůle je to, co chce a co si přeje Bůh. A my prosíme, aby se to

uskutečňovalo na zemi, v mém a tvém životě, stejně jako v životě všech lidí. Copak tomu tak není? Není Bůh všemohoucí? Neřídí snad náš život a svět?

Když tuto prosbu slyší člověk Božímu slovu úplně vzdálený, jeví se mu jako čiré bláznovství. Buď se ve světě Boží vůle neděje vůbec, a potom žádný Bůh není a modlitba je nepotřebná; anebo Bůh všechno řídí sám, a modlitba je nadbytečná. Avšak jak může Bůh dopustit tolik zlého, tolik křivd, bolestí, slz a nakonec i smrt? Nemáme všichni takovou pochybnost? Bůh, ve kterého věříme, se přece nemůže nečinně dívat na tolik trápení a zoufalství! To přece nemůže být jeho vůle!

Jestliže tuto prosbu vysloví nějaký fanatik, myslí tím výzvu a rouzkaz k boji. Chce Boží vůli po svém podřídit celý svět a uskutečnit ji všude, ve všech oblastech života. Pohrdá ospalostí církve a lhovostí křesťanů a zápasí o to, aby se uskutečňovalo to, co on za Boží vůli pokládá. My sice nebýváme zachvázeni tak slepou horlivostí, ale také často svou a Boží vůli zaměňujeme.

Moudrý a vzdělaný člověk pomyslí na harmonický soulad veškerenstva a slyší tu výzvu k pokoře a odevzdanosti. Hned uvažuje o přírodních řádech a společenských zákonitostech a je přesvědčen o osudové moci, která řídí běh světa a život člověka. Mnoho z tohoto ponurého tušení zamožuje mysl bázlivých. Místo radostné víry v živého Boha jen tuší nějakého vzdáleného Hybatele, který nevidí, necítí a neslyší, když člověk volá.

Staň se tvá vůle jako v nebi, tak i na zemi! Nebe a země je svět, ve kterém se děje Boží vůle, kde je Bohu vzdávána čest, místo, kde přebývá Boží svatost, velebnost, pokoj a radost. Na druhé straně však je místem bezbožnosti, nevěry, zoufalství a smrtelnosti. Tato podvojnost je skutečností. Když se řídíme svou vůlí, když se jí dáváme ovládat a podněcovat, dopouštíme se vzpoury proti Bohu. Proto nám je Bůh skrytý a vzdálený. Nemáme ho po ruce a nemůžeme s ním počítat jako s nějakou věcí. I místo jeho přítomnosti je hluboce skryto, můžeme si je myslet jen jako něco budoucího, posmrtného a nepředstavitelného. To je *nebe!* *Zemí* je míněn svět nám zjevný, ve kterém vládne naše vůle a zvůle, ale ve kterém se Bůh přesto zjevuje. Tak je náš svět rozdělen na oblast pýchy, nevěry a vzpoury proti Bohu a na oblast lásky, víry, pravdy a naděje. V tomto světě se potácíme: hned je nám blízké nebe s láskou a nadějí, hned se noříme do prachu země, lži a nevěry. Máme dny sváteční a dny všední, oblast podrobenou Boží vůli, a oblast, která se Boží pravdě vymyká. V životě člověka i světa je trhlina.

Ale v Kristu je nám darována odvaha prosit a trhlina dělící náš svět je překonávána. Nechtě je přemožena říše vzpoury a zvůle a nechť se v nás, mezi námi a skrze nás děje vůle Boží!

To není trpná odevzdanost, ale revoluční duch, zápas o uskutečňování Boží vůle na zemi právě tak samozřejmě a zjevně jako se děje v nebi. Kdyby se to prosadilo, bylo by všechno jinak. Boží vůle není prostě totožná s tím, co se ve světě děje, co vidíme kolem sebe a ve svém srdci. Je naopak něčím, co jde proti dění ve světě, proti lidskému sobectví a hříšnosti, ano i proti naší smrtelnosti! Kristus totiž přemáhá i smrt, vstal z mrtvých! Taková je Boží vůle s námi.

Ovšem Boží vůle působí i skrze lidskou zvůli a vzpuru proti Bohu. Zní to protismyslně, ale je tomu tak. Boží vůlí může být hladovění právě tak jako

vysoká životní úroveň. Kdo chce mluvit o Bohu, musí přiznat i tento tajemný vztah. Ale tato výpověď nemůže stát sama o sobě. Musíme ihned připojit: Bůh chce, aby svět nebyl rozštěpen, ale aby byl jeden, jediný a smířený s Bohem. Bůh chce, aby nastal mír ve světě, mezi jednotlivci i mezi národy. Tato Boží vůle se také děje a stále se bude dít až do slavného dovršení na konci časů. To znamená: Nechtě je zvěstován Ježíš Kristus – prostředník mezi Bohem a světem, ať probouzí víru a ať svým slovem panuje!

Pro nás z toho vyplývá jedno: Když slyšíme Boží vůli, pak hledíme na dění ve světě ve zvláštní svobodě, která vyrůstá z jistoty o tom, komu patříme. Víme, co platí a co má budoucnost, víme o vítězství života nad smrtí skrze víru, víme o naději proti beznadějnému osudu. Zde je také naše potěšení, naše útěcha. Máme osvobodivou jistotu, která ve světě dává místo Boží vůli, Bohu, který tento svět miluje a který se mu dává, aby bránu smrti proměnil v bránu věčnosti. Dávejme Boží vůli místo i ve své modlitbě. Potom se bude uskutečňovat i skrze náš život, jako tomu bylo u naší sestry, kolem jejíž rakve jsme se tu shromáždili.

[zpět na obsah](#)

6/22 ŽIVOT JAKO OBĚŤ

Ř 12,1: *Vybízím vás, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť. To ať je vaše pravá bohoslužba.*

Shromáždili jsme se, abychom se rozloučili s vaším drahým manželem a otcem, naším bratrem a také vyhledávaným..., který byl z této časnosti odvolán ve věku... let. Ačkoli víme, že život není naším vlastnictvím, ale Božím darem, jsme všichni hluboce zasaženi jeho nenadálým odchodem. Tím bolestnější je i naše loučení. Smrt ruší nejen naše dlouholeté rodinné svazky, ale i četná přátelství. Náš zesnulý pocházel z evangelické rodiny, která se zapsala do života a zápasů naší církve. Nedá se přehlédnout, že tato rodina ovlivňovala jeho rozhodování, jednání a celý jeho život. Nebyl to život nijak snadný, byl plný střetů a zvrátů, a přece měl smysl, byl odvážný a věrný. Stále se v něm ozývalo jako základní tón Boží povolání, povolání ke službě člověku: *sebe sama přinášet jako živou, svatou, Bohu milou oběť.*

Je možné někomu poručit anebo ho donutit, aby dal sebe sama, své srdce, své ruce, své vědomosti a celý svůj život v oběť, do služby bližnímu? Věřící člověk ví, že to všecko je Boží milost. Ví, že nehospodaří s tím, co si sám vydobyl, ale s tím, co mu bylo z milosti darováno. A také ví, že mu nic nenáleží tak, že by to nemohl ztratit. Ví, že nemůže odkládat poslušnost Božímu povolání až do chvíle, kdy se mu bude chtít anebo kdy snad nastanou příznivější okolnosti, ale že se musí teď a zde vydat v službu. Proto se snaží, aby ho Boží milost ovládala v celém životě, nejen jeho city a myšlenky, ale také jeho skutky a jeho vztahy k druhým lidem. Proud Boží milosti se nezastavuje v srdci člověka, ale jde nepřetržitě dál, takříkajíc až do konečků prstů. Boží milost nás nese každý okamžik a na každém místě. Je bez hranic tak, že se jí člověk vydá cele a cele se jí nechá proniknout.

Tehdy také Bůh přijímá naši bytost, náš život jako *milou oběť*. To je přece milost, když Bůh na nás něco dobrého nalézá, když nás miluje, když nás povolává a když nám svěřuje nějaké poslání. Je proto rozumné a správné, že se tomu podvolujeme a že stále usilujeme o to, abychom *sami sebe přinášeli*

Bohu jako milou obětí. To je ta živá a prožívaná víra, naše *pravá bohoslužba*. Ta se ovšem nepožaduje jen od některých, ale ode všech, kdo přitakali Božímu oslovení. Boží milost, které jsme takto účastni, nás vede k napodobování a vděčnému znávaní toho, co Bůh v Kristu pro nás vykonal, když jej za nás obětoval. Ale nejprve vede člověka k tomu, *aby se proměňoval obnovou své mysli*, ze které posléze vyplyne i proměna života. Vznikne v nás nová touha hledat a nová schopnost rozeznávat, co je dnes pro nás Boží vůle, kde je naše místo a které úkoly máme plnit.

A naše věrnost Bohu je odpovědí na spolehlivost a neotřesitelnost jeho slibů a jeho úmyslů s námi. Boží vlídnost k nám všem zakládá naši věrnost a lásku k němu jako odpověď, je silou, která v nás upevňuje pocit zodpovědnosti. Tak náš život může být pevný a neotřese jím žádný strach z marnosti a smrti. Takový je Bůh, který vstupuje do našeho života, aby nás pozval do služby bližnímu!

On sám ve svém Synu stojí také na počátku dlouhé řady těch, kdo *sami sebe přinesli jako živou obětí*, řady těch, jejichž obětí byla a je práce pro bližního. Ať je to rada, poučení, ošetření, ať je to chléb, teplo či lék, to všechno je a bude obětí, kterou od nás všech Bůh žádá a očekává.

Do řady těch, kdo slouží lidem v jejich bídě, postavil Pán života i našeho zemřelého. My všichni si to vděčně připomínáme. Miloval život, věděl, že každý den člověka je nesamozřejmý, a proto se snažil o zachování lidského života.

Zápas o život podstupuje člověk v této časnosti dnes a denně. I náš bratr jej musel podstoupit a dobře věděl, že jeho trápení není bez konce. Svěřoval všecko do rukou toho Pána, který spravedlivě soudí a který vlastní bezbranností a poslušností zvítězil. To, co každého z nás bez rozdílu tíží a mnohé děsí, je strach z pomíjitelnosti. Proto v sobě všichni neseme smrt a doléhá na nás pocit bezmocnosti. Zkoušíme tomu uniknout, ale stín smrti nás pohlcuje, jestliže zapomínáme na pramen všeho života – na svého nebeského Otce. Kdo nás zachrání? Kdo nás vytrhne ze spárů smrti? V bezbožném osamění či velikášství, které se samo zbožšťuje, se stáváme jen vlastními zhoubci. Zachránit se můžeme jen tím, že se vírou chopíme Bohem darovaného Zachránce – Krista – a že přijmeme jeho spásné dílo. A to jedině tak, že *sami sebe přinášíme jako Bohu milou obětí*. Tak jako náš zesnulý bratr. /JK

[zpět na obsah](#)

6/23 PRAVÁ HODNOTA ŽIVOTA

Ž 90,1.12: *Panovníku, u tebe jsme měli domov v každém pokolení... Nauč nás počítat naše dny, Hospodine, ať získáme moudrost srdce.*

Shromáždili jsme se tu, abychom se rozloučili s naší sestrou, která byla po dlouhém utrpení odvolána z této časnosti do odpočinutí Božího lidu ve věku... let. Vděčně si chceme připomenout její životní pouť naplněnou službou, obětmi, strádáním, bolestmi a úzkostmi, ale také nezdolnou nadějí. Tají pomáhala k tomu, aby všecko, co měla, obrátila v radost a požehnání pro své blízké, četné přátele i jiné lidi. Sama tak výmluvně otvrdila platnost žalmistova vyznání, které životní moudrost spatřuje ve víře v Pána času. On nám vyměřuje dny života a *učí nás počítat dny*. On nám dává potřebnou sílu,

moudrost a odvahu, abychom na své úkoly stačili a čas svého života nepromarnili.

Myslíme dnes s láskou nejen na zemřelou sestru, ale také na její přátele a blízké, kteří již nejsou mezi námi. Platí to však také o nás: jsme a jednoho dne nebudeme. Je to čas, který nás všecky rozděluje, čas, který plyne jako mocný proud, a my nedokážeme pochytit ani jeho počátek, ani jeho konec. Jako by vycházel z neznáma a do neznáma ústil. Do tohoto proudu času je postaven člověk se svým životem. Někdy člověka proud času nese tiše a příjemně, takže to ani nepozoruje, jindy jej strhuje, takže se mnozí docela ztratí v jeho vlnách a utonou.

Aby člověk nebyl jen trpně nesen proudem, aby nebyl strhován a neutonul, aby jeho život neplynul z neznáma do neznáma, ukazuje biblické poselství člověku, že nad tím mocným veletokem času je Pán věků, dnů a let, Pán člověka, který mu vyměřuje čas. Biblický mudrc poznává okem své víry Pána věků a vidí, jak zasahuje do proudu času a radostně vyznává: *Panovníku, u tebe jsme měli domov v každém pokolení. Hospodine, důvěřuji tobě. Moje budoucnost je ve tvých rukou. /31,15n/* Pána času pak podává svému svědkovi ruku a přivádí ho na bezpečné místo. Ukazuje mu, že nejde jen o to dožít se vysokého věku, protože by to mohl být čas promarněný a ztracený, ale že jde především o jeho náplň a obsah. Jestliže se lidský život nemá ztratit v jednotvárném proudu času, musí nést rysy poslání od Boha. Pak dojde k výšinám radosti a požehnání.

Když žalmista vidí, že čas jeho života je vyměřen, zastaví se ohlíží se nazpět. I my to často děláme. Uvědomujeme si své úkoly, starosti a těžkosti v pohybu času a společnosti, ve které žijeme, a cítíme, že to je málo. Stále nám něco chybí, něco důležitého a pro život podstatného. Co to je? Podívejme se na žalmistu, co vlastně dělá v tom ruchu a shonu. Zastavuje s, aby svůj hlas pozvedl k modlitbě. Prosí: *Nauč nás, Hospodine, počítat naše dny, ať získáme moudrost srdce.*

Právě proto, že jsme v proudu času, že nám hrozí, že své úkoly nesplníme, potřebujeme mít *moudrost srdce*. Tedy nejen v hlavě, ale především v srdci. Potřebujeme plnou moudrost, která zahrnuje celý život a celého člověka. Důležitost této prosby pochopíme, když si připomeneme, jak často naše předsevzetí troskotají a že sice víme, co dělat, ale nakonec to neuskutečníme. Rozum nám říká jedno, srdce druhé, ale děláme něco třetího. Slovy apoštola Pavla: „Nedělám to, co chci, nýbrž to, co nenávidím.“ /Ř 7,15/ To je hluboké rozpoznání pravdy o lidském životě.

Jestliže žalmista jinde volá: „Stvoř mi, Bože, čisté srdce,“ pak prosí o to nejdůležitější pro svůj život. Ani zde nehledá moudrost jinde než u toho, který je moudrost sama. *Nauč nás počítat naše dny.*

Kdy tedy budeme moudří, kdy budeme svému životu dobře rozumět a správně jej oceňovat? Žalmistova zkušenost nás vybízí, abychom vzhlíželi k Pánu věků a dárce života; vybízí nás, abychom do jeho rukou vložili celý svůj život. Nemá nás strhnout proud času a náš život má bezpečně dospět ke svému cíli a naplnění. Volá nás k víře v Pána života.

Z ní vyplývá i to druhé: On sám *nás bude učit počítat naše dny*, svým slovem nás povede k tomu, abychom si vážili dnů svého života a věrně a odpovědně

hospodařili s každým okamžikem. Ztracený den se nikdy nevrátí! Proto má člověk vědět, že nežije pro své vyžití, ale aby konal své úkoly, aby nesl práci a lopotu. Má zápasit se svou bídou, která ho různými způsoby ohrožuje a zotročuje. *Učí nás počítat dny*, a tak nás vede k zodpovědnosti zta vyměřený čas. Smíme a máme Boha prosit o moudrost, která vysvobozuje ze sobecké zaslepenosti a dává našemu životu pravou náplň. A slyšíme jeho ujištění: „Nebojte se, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ /Mt 28,20b/ „Já jsem počátek i konec.“ /Zj 21,6b/ „Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.“ /J 11,25/ /JK/

[zpět na obsah](#)

6/24 BOŽÍ SMILOVÁNÍ

Ž 31,10a.c.11b: *Hospodine, smiluj se, moje duše i mé tělo chřadnou... Pomíjí můj život...ubývá mi síl.*

Takhle to prožíval žalmista: *Pomíjí můj život... ubývá mi síl*. Nevíme, jak dlouho to trvalo – zdraví někdy odejde v jediném okamžiku a jindy pozvolna v průběhu let. Nakonec však zmizely všechny jeho síly a jeho život se schýlil ke konci. Mohl to o sobě říci tak, jak jsme to dnes slyšeli na počátku: „Mé dny pomíjejí, moje záměry se hatí, přání mého srdce ztroskotala.“ /Jb 17,11/ Přestával vnímat své okolí, už se o nic nestaral a nemohl ani mluvit se svými blízkými. Čekali bychom, že jenom řekne: 'Teď už je konec všemu, všechno je marné, už není co dodat.' – A tím ten

žalm skončí.

Ale neskončil. Zůstane tedy něco, co by ten člověk ještě řekl? Co bude tou posledním myšlenkou, která na okamžik jako blesk prolétne sevřeným nitrem? – Zde je to poslední zvolání, které vytrysklo ze ztrápeného srdce: *Hospodine, smiluj se*. Když už docela pominulo mé zdraví, když už nemohu vůbec nic dělat a na nic myslet, když už nikdo můj úděl nezmění, - smiluj se nad mnou ty, můj Stvořiteli, který jsi mne postavil do světa, dal

mi život a v jehož moci je můj počátek i konec.

Dokud byl ten člověk zdravý a silný, zajišťoval si všechno svou prací, tak jak to děláme my všichni. Spoléháme na svůj rozum, na své schopnosti a chceme si vystačit sami. Ale každá síla i schopnost se jednou octne v koncích a nadobro pak odejdou naši nejbližší a odejdeme i my.

Teď tu myslíme na vašeho manžela, tatínka, dědečka, pradědečka, na bratra ... Také jeho zdraví už dávno začalo chátrat až docela odešlo, zmizela jeho síla a uzavřelo se těch jeho ... let a všechno, co do nich patřilo: společenství rodiny, které ho provázelo od dětství až do konce života, i práce, kterou rád vykonával ve svém zaměstnání, i činnost mysliveckém sdružení. Do jeho života patřily chvíle radosti a spokojenosti, ale i dny trpkosti a hořkosti, kdy už se nemohl věnovat své práci a jeho zdraví stále víc ubývalo. Dnes už myslíme na ty poslední dny a na poslední

okamžik, kdy se už uzavřelo všechno, co bylo, a my tu vidíme jeho rakev a

voláme k Bohu, který převyšuje náš počátek i konec: „*Smiluj se nad námi, Bože. Smiluj se nad těmi, kteří odešli a odcházejí, a smiluj se nad námi, kteří tu ještě zůstáváme.*“

A toto zvolání patří nejen k tomuto loučení, ale k celému našemu životu. Vždyť lásku a smilování potřebujeme po celý svůj život. Hned od počátku svého života jsme byli závislí na svých nejbližších. Měli nás rádi a pečovali o nás a po celý život. Nesmírně mnoho pro nás znamenají naši blízcí a přátelé, kteří pro nás mají upřímný cit a porozumění. A jen důvěra a láska, kterou přijímáme a dáváme, nám pomáhá unést to nesnadné a těžké, co nás kdykoli potká. Naše lidské pokolení muselo už od pradávných počátků podstupovat mnoho trápení a nebezpečí, a proto ze samých hlubin lidského nitra zní to zvolání: „*Smiluj se nade mnou, Bože! Smiluj se nad námi ve všech našich nemocech, úzkostech, zklamáních, hořkostech; smiluj se nad námi, když se nám nedostává pokoje, dobra, lásky a radosti. Neboť bez lásky, smíření a srdečného vztahu se život stává tíživým a prázdným. A když nám tu všechno skončí, zůstává jen tichá prosba k Věčnému a Svatému: „Smiluj se nade mnou, Bože!“* A tam, kde se přiblíží náš konec a všecko se nám ztratí, tam zůstává ještě Boží smilování.

O tomto smilování nás Bůh ujišťuje ve svém slovu a Boží smilování je smyslem všeho, co mluvil a konal Kristus. On sám je tím Božím smilováním a osvědčil nám je i ve své smrti. Proto nás ani smrt nemůže připravit o Boží lásku, kterou jsme ve víře přijali.

V tomto duchu se obracíme k Bohu i při tomto loučení s naším zesnulým bratrem ...: *Smiluj se nad námi, Bože! Do tvého smilování odevzdáváme svého zemřelého i sami sebe. /JaVo/*

[zpět na obsah](#)

6/25 POKLAD OD BOHA

Mt 13,44: *Království nebeské je jako poklad ukrytý v poli, který někdo najde a skryje; z radosti nad tím jde, prodá všecko, co má, a koupí to pole.*

2K 4,7: *Tento poklad máme však v hliněných nádobách, aby bylo patrné, že tato nesmírná moc je Boží a není z nás.*

U rakve naší zesulé ... slyšíme podobenství z 13. kapitoly Matoušova evangelia, ve které se několikrát mluví o poli: O tom, jak se provádí setba i sklizeň, jak se čeká na úrodu a jak dobrou setbu ohrožuje plevel. To všechno bylo po celý život blízké i naší zesulé. Do jejího života patřilo mnoho událostí a zážitků, ale bez pole a bez obdělávání země si její život nedovedeme představit.

Ten člověk v evangeliu však nemyslel jen na úrodu, kterou by vydobyl svou prací. On na poli objevil vzácný *poklad* a chtěl ho získat. Ten poklad je tu míněn obrazně a míní se jím *království Boží*. I to je nám blízké, protože když skončí život našich nejdražších, myslíme na to, v čem spočívá trvalý a při tom skrytý smysl jejich života. Je tu něco víc, než jen prchavé chvíle, které upadají v zapomenutí, takže z nich zbude jen malá hrstka vzpomínek? V čem bychom mohli najít nehynoucí naději a cenu, když přišla bezmocnost a smrt?

A tu nám dává odpověď sám Ježíš: Uprostřed toho, co prožíváme a děláme a co nás těší i trápí, můžeme najít *poklad* trvalé ceny. Neukryli ho tam bohatí lidé v dávných dobách, jak tomu bývá v pohádkách a pověstech. To nejvyšší a věčné, co převyšuje všecko, co jsme na světě získali, má pro nás připraveno sám Bůh. Je to jeho smilování a spasení, jeho blízkost, pravda a láska, kterou nám dává v Ježíši Kristu. Tu nám nic na světě nemůže nahradit a my ji smíme

najít a přijmout jako základní smysl a cíl svého života. Na tom nejvíc záleží v životě i ve smrti: zda jsme našli a přijali ten poklad Boží milosti a spásy.

Člověk, který našel tento Boží poklad, se zaradoval. Byl naplněn velikou *radostí*, když ve svém životě našel to, co Bůh působí a dává. Kdo by se netěšil, když nalézá pravou a věčnou hodnotu svého života? Tato radost nezaniká, ani když jsme blízko smrti, ale prozáří i stín smrti smířením a pokojem. Boží blízkost a láska naplňuje náš život důvěrou, nadějí a láskou a je pro nás něčím vzácným, po čem toužíme jako po nejvzácnějším pokladu.

Když jsme takto pocítili radost z Boží blízkosti a lásky, uděláme totéž, co ten člověk v podobenství: bude nám především záležet na tom, co Bůh působí a dává. Chceme, aby se nám to neztratilo uprostřed všech možných úkolů a zájmů. Postavíme to na první místo ve svém životě jako to, co je pro nás důležitější a cennější než všechny naše zisky, přednosti a úspěchy. Ty pominou, ale Boží milost a spása nepomine, ale už zde a teď prozařuje všechny naše myšlenky a skutky, čas zdraví i čas nemoci, a chce s námi zůstat až na věky. Takový je poklad, který našel onen člověk v podobenství.

Apoštol napsal, že ten *poklad máme v nádobách hliněných*. Tím vyjádřil naši lidskou křehkost a porušitelnost. Boží milost není určena lidem dokonalým, bezvadným a neomylným. Nemoc a stáří může podlomit naše zdraví, smrt zničí naše tělo, ale nezničí ten poklad Boží lásky a spásy, když jsme ho zde přijali. Právě do tohoto našeho života, který je ve znamení všednosti, práce a všelijakých trápení, přichází Kristus s Božím smířením a spasením. Nepřišel odsoudit, ale spasit. Přichází tichý a pokorný srdcem a dává odpočínutí naší duši. Smiřuje nás s Bohem i s lidmi. Mohou být mezi námi všelijaké rozdíly a rozpory, ale všichni stejně potřebujeme Boží lásku a všechny nás Pán Ježíš zve. I když je náš úděl nakonec těžký, postižený nemocí a nemohoucností, v Bohu jsou i ty nejtěžší věci převýšeny jeho věčnou láskou a mocí.

Takový je ten *poklad* Boží milosti, který se nám neztratí, ani když se ta hliněná nádoba našeho těla obrátí v prach a popel. Takou nadějí máme pro naši zesnulou i pro sebe. I my si teď smíme ten poklad Kristovy milosti přivlastnit a vážit si ho nade vše ostatní. Už teď ho přijímáme svou důvěrou, oddaností a nadějí a přejeme si, aby se nám neztratil, ale stále se rozmáhá, tak jak to zpíváme v jedné duchovní písni:

*„Jezu, dej, ať poklad ten/
vzmáhá se mi den co den,/*
*vzhůru táhni duši mou/
víc a více za sebou!“ /JaVo/*

[zpět na obsah](#)

6/26 PŘÍSLIB PRO ČISTÉ SRDCE

Mt 5,8: *Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uzří Boha.*

Ž 51,12.13b: *Stvoř mi Bože, čisté srdce, obnov v mém nitru pevného ducha. Neodvrhuj mne od své tváře, Ducha svého svatého mi neber.*

Shromáždili jsme se, abychom se rozloučili s vaší babičkou, maminkou a naší sestrou, která byla náhle odvolána z této časnosti v požehnaném věku... let.

Stojíme tu v pokorném údivu, když se díváme na Boží milost, která ji po celý život provázela. Myslíme i na sílu od Boha, kterou její chřadnoucí a pomíjející tělo podpíral. Díváme se i na Boží moc, která jí dávala skrze víru vidět nebeský domov, budoucí město slávy a radosti, do kterého vcházejí jenom ti, kdo tam byli pozváni. Přesto je to pro nás všechny smutný okamžik, protože se musíme rozloučit s bytostí nám všem drahou a milou. Ano, smrt před člověkem rozevívá propastné hlubiny nejistoty a pomíjivosti.

Ale i když naše srdce naplňuje bolest, známe jedno potěšení v životě i smrti. Máme naději, která se netříští o náhrobní kámen. Víme o Pánu a Dárci života, který nejlépe zná všechna naše trápení. On umí potěšit v bolesti a zármutku – trvale a cele. On jediný může naše srdce naplnit pravým pokojem. Známe Ježíše Krista, který říká: *Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uvidí Boha.* A toto své zaslíbení naplnil i při vaší drahé mamince a babičce.

Jestliže se díváme na její život, můžeme bez nadsázky říci, že byl těžký. Dobře víte, kolik je za těmito dvěma slovy obětavé a sebezapíravé služby, každodenních starostí a dřiny. A také kolik je za nimi naděje a očekávání, hledání, odříkání i zklamání. Ale ve všem a vždy s vámi nejbližšími, pro vás a za vás.

Když se v tuto chvíli ptáme, odkud k tomu všemu brala potřebnou sílu, aby vždycky vyhlížela každý nový den, potom odpověď zní: od Boha. Pán Bůh totiž naplnil její duši poznáním jedinečné ceny. Z Božího slova uslyšela, že když si Bůh a lidské srdce jsou daleko, je to ten největší nedostatek života. Ale když si Bůh a lidské srdce jsou blízko, je to největší životní vítězství, největší bohatství, *blahoslavenství*, je to zásvit věčnosti do naší časnosti. Věděla, kde jsou prameny skutečné síly požehnaného života, světla a pokoje, kde je to místo bezpečné a útočiště nejjistější. O Boží blízkosti nikdy nepochybovala a ve chvílích tísně vždycky vyhlížela proměnu z pravice Nejvyššího. Pochopila, že Bůh od nás požaduje *čisté srdce* - srdce bezelstné a pravdivé, srdce upřímné, které jako zrcadlo odráží Boží vůli. Bůh se dívá až do srdce člověka, aby každého z nás zkoumal. A stejně tak i člověk má celým srdcem hledět k Bohu. Lidský zevnějšek - tvář, pohled, slova či posušky – to ještě nemusí být pravda o člověku. Pravda a skutečnost je skrytá v srdci člověka. Před Bohem totiž není možné nic předstírat, něco mu nalhávat anebo před ním cokoli ukrýt. Bůh také ví, jak někdy své čisté vztahy k bližnímu dovedeme klamně předstírat a chlubit se i tím, co ve skutečnosti není. Je mu známo, jak sobecky dovedeme myslet na sebe a využívat druhých jen ke svému prospěchu. Ví, jak rychle se dáme vydráždit, jak jsme nedůtkliví a jak rozčileně mluvíme jeden s druhým. Zapomínáme totiž, že „vlídná odpověď odvrací rozhořčení, kdežto slovo, které ubližuje, popouzí k hněvu“ (Př 15,1). Jsme-li k sobě jen trochu upřímní, pak musíme pokorně přiznat, že i naše vlastní srdce bývá leckdy velmi nečisté a že jsme všichni poskvrněni hříchem.

Kdo nám pomůže, kdo nás očistí? Sami to nedokážeme. Proto žalmista tak usilovně volá: „Stvoř mi, Bože, čisté srdce, obnov v mém nitru pevného ducha.“ (Ž 51,12) Ví dobře, že jen Bůh nám toto nové srdce dát může a také dát chce! V 1.epištole Janově je napsáno: „Krev Ježíše Krista... nás očišťuje od každého hříchu.“ (1J 1,7) To znamená, že Kristus svým utrpením na kříži zbavuje všeho zlého ty, kdo k němu přicházejí s kajícím, tedy otevřeným a toužebným srdcem. A nejen to, takovým je od samého Krista dáno ještě

zvláštní zaslíbení: *Oni uzří Boha.*

Je to skutečně zvláštní výrok. Rozumíme mu tak, že ti, kdo Ježíše přijali do svého srdce a vyznávají ho jako svého Pána, budou ho lépe poznávat a stále více a lépe mu rozumět. Uprostřed všech zmatků a proměn života a světa budou stále jasněji vidět nejen cestu svou a cestu Božího lidu, ale také Boží moc a slávu v jeho stvoření – už v této časnosti. Ba ještě víc: budou vždy spoléhat na Boží lásku, která nás všechny, ať už to víme či nevíme, ochraňuje od narození až do konce života. Tato láska nás bezpečně provádí všemi úskalími a ujišťuje nás, že nás nakonec nečeká to nejhorší. Nakonec nás čeká nová skutečnost a nový věk, který se vymyká všemu našemu dosavadnímu poznání. A bude to před Boží tváří, až bezprostředně *uzříme Boha*. Tento nový život nám daruje sám Vítěz nad smrtí.

Tak o tom svědčí poslední kniha Bible, která nám připomíná to nejvyšší *blahoslavenství*:

„Blahoslavení mrtví, kteří umírají v Pánu.“ (Zj 14,13) To je slavné vítězství oproti beznaději která bez víry podléhá zoufalství. Je to vyvrcholení tam, kde jiní vidí jen prázdnotu a nicotu. Právě ve chvíli smrti oslavuje křesťan své největší vítězství. Život Božího dítěte nekončí nakonec v prázdnotě, ve slepé uličce, nýbrž v blahoslavenství těch, kdo umírají v Pánu. To jsou ti, kdo po celý svůj život svému Pánu náleželi, kdo mu celým srdcem oddaně sloužili; dbali na jeho zákon lásky; s ním pracovali, s ním zápasili i trpěli, a nakonec s ním také umírali. Umírali ve slavné naději na vzkříšení Kristovo, které je příslibem zmrtvýchvstání nás všech.

Výsadou těch, kdo věří, je naděje, která ví, co očekává, ačkoli to ještě nevidí. Tato naděje myslí na budoucnost, jíž se neděsí, protože jejím cílem není hrob, nýbrž Boží království a jeho sláva. Dokud zde Kristus v plnosti své moci ještě přítomen není, proniká veškerenstvo bol a žal. Teprve dokonalá přítomnost Kristova přemůže stín smrti. Proto i my se svým tělem sice umíráme, ale věříme, že spolu s Kristem budeme žít.

Dokud tedy chodíme po této zemi, prosme Pána o dar *čistého srdce* a života zbaveného hříchu a zla. Nic na světě není tak potřebného jako čistá srdce. V nich se odráží zář vítězné lásky, která nám dává výhled z této časnosti do věčnosti, do slávy zvítězivé církve. Věříme, že k ní náleží i naše zemřelá sestra, kolem jejíž rakve jsme se shromáždili. Nechť milostivý Bůh požehná její památku mezi námi. Amen /JK/

[zpět na obsah](#)

6/27 TAJEMSTVÍ ŽIVOTA A SMRTI

Jb38,17: *Byly ti odkryty brány smrti, brány šeré smrti jsi spatřil?*

Vždycky je smutné a bolestné, když smrt přerve naše dlouholeté rodinné svazky. Podmaňuje si duši oloupenou o radost a pokoj. Kdo vypoví všecku bolest opuštěných duší? Kdo může trvale a dokonale potěšit? Věřícím lidem bylo dáno, aby věděli o Pánu života a smrti. To on položil trpiteli Jóbovi mimo jiné i tuto otázku. Ptá se ho, zda pomyslel na některou z těch nejzávažnějších otázek života. Vede ho až na práh smrti a táže se ho: *Byly ti odkryty brány smrti, brány šeré smrti jsi spatřil?* Uvážil jsi už na ono veliké tajemství smrti? Přemýšlel jsi o něm? Nechal jsi někdy smrt mluvit ke svému srdci? A viděl jsi ji

v tom pravém světle? Ovšemže neviděl! Kdybys ji viděl, díval by ses úplně jinak na svůj život a jinak bys s touto poslední událostí svého život počítal! Kdybys věděl, jak veliká je to věc, nechal bys ji ke svému srdci promluvit.

Tato Boží otázka je v tuto chvíli určena i nám. Není možné jí uniknout a záleží na nás, jak odpovíme a jakou cestu si zvolíme. Nikdy na nás tato otázka nenaléhá tak podmanivě, jako když někdo z našich drahých nejbližších touto bránou smrti prošel. Stojíme tu před rakví vaší maminky a naší sestry a vděčně si připomínáme všechnu její lásku a věrnost. Myslíme na všechnu sílu, kterou vkládala do života a zápasů své rodiny. Uvědomujeme si také její víru a lásku, se kterou všem spravedlivě měřila. Vzpomínáme na její oddanost domu Božímu, ve kterém slýchala o Pánu života. Vždyť Bůh se prosazuje v životě člověka tak, že mu ukazuje pravý směr a dává mu i potřebnou sílu, aby stačil na své úkoly a věrně je plnil.

Co se stane, když skončí život člověka? Jak se máme vyrovnat se smrtí? *Brány šeré smrti jsi spatřil?* Tak je to řečeno vám pozůstalým i všem nám, kdo jsme sem přišli, abychom vás těšili. Podívejme se na bránu smrti okem své duše, abychom tak získali moudrost srdce (Ž 90,12).

Je to zvláštní pohled. Čemu se tak učíme? **Předeevším** vidíme, že touto bránou smrti procházejí všichni lidé. Svět je veliký a život člověka rozmanitý, každý jde svou cestou. Je to skutečné bludiště cest, křižovatek, scestí a rozcestí, každý se obracíme svou cestou. Jedni volí cestu služby, jiní cestu pokoje, jiní cestu spravedlnosti a pravdy, jiní závisti a hněvu, jiní radosti, jedni jdou cestou lásky a přátelství a jiní cestou nenávisti. Jedni jdou po cestách jednomyslnosti a dobré vůle, jiní po cestách sporů a nenávisti. Ale všimli jsme si, že všechny tyto cesty trvají jen chvíli? A že se přes všechnu rozrůzněnost nakonec spojují v jednu, která vede k bráně věčnosti? Této bráně se nikdo z nás nemůže vyhnout. U ní se všichni sejdem: přátelé i nepřátelé, všichni bez rozdílu. Uvědomujeme si, že touto bránou budeme muset projít i my?

Nikdo z nás neví, kdy se mu tato brána otevře! Někomu se otevře náhle, někomu se otevírá pomalu. Někdy tiše, jindy v bolestech. Někomu po dlouhém čekání. Kdybychom věděli, kdy a jakým způsobem k této bráně smrti přijdeme, zařídili bychom si své věci jinak. Ale to Pán Bůh ve své moudrosti před našimi zraky skryl. V jeho moci je dát i vzít.

To **druhé**, na co nás tato Boží otázka upozorňuje, je skutečnost, že v této bráně věčnosti je s nás snato všecko, na čem jsme si ve svém životě zakládali a po čem jsme se pachtili. Bohatí tu odkládají své bohatství a chudí svou chudobu a dřinu, mocní svou moc. „Nic jsme si na svět nepřinesli, a také si nic nemůžeme odnést“. (1Tm 6,7) Radosti světa v okamžení vyblednou. Tvá krása a zdraví se změní v slabost, bídu a trápení. Ale i to pomine!

Ale i když toto vše je pravda a tvrdá skutečnost, kterou všichni jednou zakusíme, není to celá pravda a jediná stránka brány smrti. Brána je jenom brána – neznamená konec. Jí se vchází a prochází. To je to **třetí**, co nám tento obraz říká: člověk bránou smrti vchází do věčného domova. U brány smrti totiž stojí sám Kníže života a říká: „Já jsem vzkříšení a život, kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.“ (J 11,25) „V domě mého Otce je mnoho příbytků.“ (J 14,2) On sám touto bránou již prošel jako vítěz, který přemohl smrt. A svou poslušností a věrností tuto bránu proměnil v bránu vzkříšení.

Odhlédněme v tuto chvíli od brány smrti a od zbořeného stánku těla a podívejme se na Krista, na vzkříšeného Pána a Dárce věčného života. A pamatujme, že se nám brána věčnosti otevírá skrze víru ve vzkříšeného Krista. To je jediná vstupenka do jeho blízkosti. Ta ovšem začíná už dnes v této časnosti, v tomto životě. Uposlechněme jeho pozvání: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte“ (Mt 11,28), vy, kdo pláčete, zranění v srdci, trpící bídami života, „a já vám dám odpočinutí“, svůj pokoj.

My jsme přesvědčeni, že sestra, se kterou jsme se přišli naposled rozloučit, tuto vítěznou víru měla. Věřila ve vítězného Krista. Kdo v něho věří, toho smrt nezmaří. Žijme v této víře i my, protože se jednou postaví nad naším prachem jako náš Vykupitel. Kéž uslyšíme z jeho úst: „Vejdí a raduj se v mém království!“ Žijme proto s Kristem už dnes tak, abychom jím byli vykoupeni z marnosti a pomíjivosti tohoto světa k věčnému životu. Amen. /JK/

[zpět na obsah](#)

6/28 POTĚŠENÍ V ŽIVOTĚ I SMRTI

Ř 6,8.11: Jestliže jsme spolu s Kristem zemřeli, věříme, že spolu s ním budeme také žít. Vždyť víme, že Kristus, když byl vzkříšen z mrtvých, už neumírá, smrt nad ním už nepanuje... Tak i vy počítejte s tím, že jste živi Bohu v Kristu Ježíši.

Chceme nyní uložit popel svého bratra ve víře, vašeho otce a dědečka a svého přítele... Věřícím lidem zůstává v takové chvíli to „jediné potěšení v životě i smrti, totiž že nepatříme sami sobě, ale Ježíši Kristu“ /Heidelberský katechismus/, který byl vzkříšen z mrtvých, a tak nám otevřel bránu k životu věčnému. On sám říká: „Já jsem živ a také vy budete živi.“ /J 14,19/ O této podstatné skutečnosti života zakotveného v Kristu náš zesnulý nejen věděl, ale také z Kristova slova žil a čerpal všecku sílu a naději i ve zlých časech. Věděl, že život člověka ve své slávě a jedinečnosti nese a dokonává jeho Pán. Veliká Boží láska nás všeckychrání a střeží od narození až do konce. Provádí nás úskalími života až do smrti a dává nám jistotu, že na nás naposled nečeká to nejhorší, ale že Bůh právě na sklonku našeho bytí před námi otevře nový věk a novou skutečnost, která se vymyká všemu našemu dosavadnímu poznání.

Všecky bez rozdílu nás tíží strach z naší pomíjivosti. Cítíme, že už od narození v sobě nosíme zárodek smrti, a doléhá na nás pocit bezmoci. Hledáme únik, ale stín smrti nás přesto dopadá. Pohrdáme-li pramenem života, svým nebeským Otcem, ztrácíme všechna práva, která nám Bůh dal, a stáváme se kořistí smrti. Jestliže jsme ponecháni sami sobě, ustavičný strach nás zotročuje a žene ke hromadění majetku anebo ke zbožštění rodiny či národa. Pro strach z nicoty se někdo štví k velkým výkonům, aby se nějakým způsobem zvěčnil. Anebo chce člověk svou úzkost zahnat nějakým opojením anebo přehlušit zábavou.

Věřící lidé přijímají svou časnost klidně a vyrovnaně. Vědí, jak se mohou zachránit: když přijmou Smírce a Zachránce darovaného Bohem – Krista; ve víře naslouchají jeho učení a uznávají jeho spásné dílo. On jediný je totiž schopen zbavit člověka propadlého zániku Božího soudu. On sám podstoupil na Golgotě rozhodující boj o nás a jeho vítězství – potvrzené jeho zmrtvýchvstáním - v nás působí osvobodivý převrat. Je nám darován život z víry. Vítěz nad smrtí se stal naším bratrem.

Výsadou těch, kdo věří, je naděje, která ví, co očekává, i když to ještě nevidí. Naděje, která ví o budoucnosti, která nás neděsí, protože konečným cílem není hrob, ale Boží království a jeho sláva. A z naděje roste i trpělivost v utrpeních, jež křesťané nesou jednak pro Krista, a jednak je prožívají s ostatními. Dokud zde Kristus v plnosti své moci není, provází veškerenstvo bol a žal. Teprve plná přítomnost Krista – světla světa – může zahnat stín smrti. Proto i my se svým tělem ještě umíráme. Ale Kristova sláva je větší než naše trápení a stíny smrti. Proto, jak vyznává apoštol, můžeme a máme *počítat s tím, že jsme živi Bohu v Kristu Ježíši*. Věříme, že spolu s ním budeme také žít.

Takové zaslíbení platí pro ty, kdo věří v Krista - Vítěze nad smrtí. Toto zaslíbení platí i pro našeho bratra, kolem jehož rakve jsme se shromáždili. On v této víře a naději žil. Bohu díky za pevnost jeho víry, ve které ve všech životních zkouškách obstál! Ale jak je to s námi? Máme také tuto vítěznou víru a naději? Apoštol Pavel říká: „Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí.“ /1K 15,19/ Protože však známe Vítěze nad smrtí a víme o životě v Boží blízkosti, pevně doufáme v Krista. Žijeme s Kristem, žijeme pro druhé, vedeme zápas o společenství lásky, o vnitřní jednotu člověka, o radost v utrpení. Náš zemřelý bratr toto vše uměl. Pro nás všechny zůstane jeho příklad v paměti. /JK/